

KON 430.2.2024

Nr ewid. 4/2024/P/23/028/KON

Informacja o wynikach kontroli

**ZADANIA REALIZOWANE
PRZEZ DOWÓDZTWO GENERALNE
RODZAJÓW SIŁ ZBROJNYCH
I JEDNOSTKI PODLEGŁE
W ZAKRESIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
I PRZYGOTOWANIA KONDYCYJNEGO ŻOŁNIERZY**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Obrony Narodowej

Michał Pawella
/podpisano elektronicznie/

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, kwiecień 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

Spis treści

Wykaz skrótów, skrótowców i pojęć.....	4
1. Wprowadzenie	6
2. Ocena ogólna.....	8
3. Synteza	9
4. Wnioski	15
5. Ważniejsze wyniki kontroli.....	16
5.1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja.....	16
5.2. Ograniczenie realizacji współzawodnictwa sportowego w związku z pandemią COVID-19, zaangażowaniem żołnierzy DG RSZ w ochronę granicy polsko białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie; wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach.....	22
5.3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno--szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk.....	24
6. Załączniki	27
6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe	27
6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno- -ekonomicznych	32
6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności	36
6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	38

WYKAZ SKRÓTÓW, SKRÓTOWCÓW I POJĘĆ

11. DKPanc	11. Dywizja Kawalerii Pancерnej
3. BR OP	3. Brygada Obrony Powietrznej
6. BPD	6. Brygada Powietrznodesantowa
10. BKPanc	10. Brygada Kawalerii Pancерnej
6. bdp	6. batalion powietrznodesantowy w Gliwicach
6. bdow	6 Batalion Dowodzenia w Krakowie
6. blog	6. Batalion Logistyczny w Krakowie
DG RSZ	Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych
dr OP	dywizjon raketowy Obrony Powietrznej
Dowódca Generalny RSZ	Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych
38. dzab OP	38. dywizjon zabezpieczenia Obrony Powietrznej w Sochaczewie
JW	jednostka wojskowa
MON	Ministerstwo Obrony Narodowej
pplot	pułk przeciwlotniczy
SG WP	Sztab Generalny Wojska Polskiego
SZ RP	Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej
WF	wychowanie fizyczne
baza sportowa	zasoby infrastruktury sportowej określone Normami należności naliczeniowego sprzętu sportowego i obiektów sportowych oraz zasad gospodarowania sprzętem sportowym w resorcie obrony narodowej ¹ w tym, m.in.: hala sportowa z widownią, siłownia oraz siłownia zewnętrzna, sala do waliki wręcz, basen, tor przeszkód rodzajów wojsk, ośrodek sprawności fizycznej, kort tenisowy, stadion z bieżnią, strzelnice różnej kategorii
baza szkoleniowa	zasoby oraz wzajemne powiązania (relacje i zależności) terenowych obiektów budowlanych oraz niezbędnych urządzeń służących do należytego funkcjonowania i zabezpieczenia procesu szkolenia dowództw i wojsk. W skład bazy szkoleniowej wchodzi: infrastruktura szkoleniowa, baza gabinetowa, urządzenia szkolno-treningowe i ośrodki symulacyjne
proces szkolenia	ciąg systematycznych czynności umożliwiający opanowanie przez szkolonych stosownej wiedzy, umiejętności i nawyków pozwalających na realizację przez nich zadań na zajmowanych stanowiskach w wymiarze indywidualnym i zespołowym
sportowa infrastruktura szkoleniowa	obiekty, budynki lub ich części wraz z instalacjami i wyposażeniem, w tym sprzętem sportowym, wykorzystywane w procesie szkolenia z WF i sportu
sport w resorcie obrony narodowej	wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach; realizowany jest w dwóch formach jako sport wyczynowy i sport powszechny

¹ Decyzja Nr 65/DGRSZ Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Norm należności naliczeniowego sprzętu sportowego i obiektów sportowych oraz zasad gospodarowania sprzętem sportowym w resorcie obrony narodowej (niepublikowana).

sprawność fizyczna	gotowość człowieka do podejmowania i rozwiązywania trudnych zadań ruchowych w różnych sytuacjach życiowych wymagających siły, szybkości, zręczności, gibkości, zwinności i wytrzymałości, jak również pewnych nabytych i ukształtowanych umiejętności i nawyków ruchowych opartych o odpowiednie uzdolnienia ruchowe i stan zdrowia
system SEW on-line	wdrożony i funkcjonujący w Siłach Zbrojnych RP informatyczny system przeznaczony m.in. do ewidencjonowania żołnierzy i pracowników resortu obrony narodowej, stanowiący wielopoziomowy system stosowany na wszystkich szczeblach dowodzenia rodzajów wojsk
szkolenie programowe	cyklicznie powtarzające się przedsięwzięcia szkoleniowe, realizowane zgodnie z programami szkolenia, mające na celu wyszkolenie (doskonalenie) żołnierzy w określonych specjalnościach wojskowych oraz opanowanie umiejętności działania zespołowego, w tym zgranie w składzie obsługi, załogi, pododdziału (równorzędnego), okrętu itp.; szkolenie programowe wojsk realizowane jest od szczebla drużyny (równorzędnego) do szczebla batalionu (równorzędnego)
szkolenie uzupełniające	dotatkowa forma szkolenia dowództw i sztabów realizowana w resorcie obrony narodowej w celu uzupełnienia wiedzy i doskonalenia nabytych umiejętności specjalistycznych na zajmowanym stanowisku służbowym
współzawodnictwo sportowe	rywalizacja sportowa o charakterze indywidualnym lub zespołowym, ukierunkowana na uzyskanie, przez osoby uczestniczące, optymalnych rezultatów dla danego sportu

1. WPROWADZENIE

Pytanie definiujące cel główny kontroli

Czy właściwie realizowano zadania w zakresie wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz obozów kondycyjnych w Dowództwie Generalnym RSZ i jednostkach podległych?

Pytania definiujące cele szczegółowe kontroli

1. Czy zapewniono żołnierzom warunki do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz czy realizowane one były zgodnie z założeniami?

2. Czy udział żołnierzy DG RSZ i podległych jednostek wojskowych we współzawodnictwie sportowym został ograniczony w związku z ich zaangażowaniem w sytuacje kryzysowe oraz czy udział żołnierzy we współzawodnictwie sportowym wpływał na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach?

3. Czy tematyka prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych i dobór uczestników wynikał ze specyfiki działania jednostki wojskowej oraz z zajmowanych przez żołnierzy stanowisk?

Jednostki kontrolowane

Dowództwo Generalne RSZ
11 Lubuska Dywizja Kawalerii Pancerniej
3 Brygada Rakietowa Obrony Powietrznej
6 Brygada Powietrznodesantowa

Okres objęty kontrolą

2020–2022
z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie

Jednym z ustawowych obowiązków żołnierzy zawodowych jest dbanie o sprawność fizyczną zapewniającą wykonywanie przez nich zadań służbowych. Wynika to wprost z art. 332 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny*, zgodnie z którym żołnierz zawodowy obowiązany został do utrzymywania sprawności fizycznej zapewniającej wykonywanie przez niego zadań służbowych. Do 22 kwietnia 2022 r. obowiązywała ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych i ww. obowiązek żołnierzy wynikał z art. 50a ust. 1.

Podstawowymi celami wychowania fizycznego i sportu w resorcie obrony narodowej jest dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny żołnierzy. W resorcie wychowanie fizyczne i sport realizowane jest w ramach systemu funkcjonalnego szkolenia.

Za poziom sprawności fizycznej podwładnych żołnierzy odpowiedzialni byli dowódcy jednostek wojskowych. Do ich zadań należało zapewnienie odpowiednich warunków do utrzymania i rozwijania sprawności fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie wychowania fizycznego i rekreacji ruchowej zarówno w godzinach służbowych, jak i pozasłużbowych.

Dla zapewnienia żołnierzom warunków niezbędnych do uzyskania właściwej sprawności fizycznej umożliwiającej wykonanie zadań na polu walki realizowany był odpowiednio ukierunkowany proces wychowania fizycznego i sportu. W tym obszarze, głównym elementem było prowadzenie zajęć z wychowania fizycznego, dostosowanych do specyfiki zadań wykonywanych przez jednostkę wojskową. Ocena indywidualnej sprawności fizycznej żołnierzy oraz podsumowanie poprawności przyjętych założeń planistycznych, i organizacyjnych na szczeblu pododdziału i oddziału, weryfikowana jest poprzez prowadzenie corocznych sprawdzianów sprawności fizycznej.

Wychowanie fizyczne i sport oprócz ww. zadań obejmuje również m.in. zawody sportowe oraz zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe. Funkcjonujące w wojsku współzawodnictwo sportowe przybrało formę niemalże sportu wyczynowego, co ma wpływ na proces szkolenia programowego i utrzymanie zdolności bojowych przez jednostki wojskowe.

W latach 2020–2022 zmaterializowały się nowe zagrożenia mające wpływ na funkcjonowanie państwa. Były to: epidemia COVID-19, konflikt na granicy polsko-białoruskiej związany z masowym napływem cudzoziemców oraz wojna w Ukrainie. Powyższe sytuacje w sposób istotny oddziaływały na Siły Zbrojne RP.

Kontrola NIK miała na celu sprawdzenie realizacji zadań w zakresie wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz obozów kondycyjno-szkoleniowych w Dowództwie Generalnym RSZ oraz wybranych jednostkach podległych DG RSZ. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie czy żołnierzom zapewniono warunki do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego oraz czy realizowane one były zgodnie z założeniami. Zbadano czy udział żołnierzy DG RSZ i podległych jednostek wojskowych we współzawodnictwie sportowym ograniczony został w związku z epidemią, a także ich zaangażowaniem w sytuacje kryzysowe oraz czy udział żołnierzy we współzawodnictwie sportowym wpływał na realizację procesu szkolenia, wymaganego na zajmowanych stanowiskach. Ponadto zweryfikowano czy tematyka prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych i dobór uczestników wynikały ze specyfiki działania jednostek wojskowych oraz z zajmowanych przez żołnierzy stanowisk.

Podjęcie kontroli ww. tematyki było inicjatywą własną NIK, Izba nie prowadziła dotychczas kontroli dotyczącej zadań realizowanych przez DG RSZ i podległe jednostki wojskowe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy.

Do kontroli wytypowano cztery jednostki różnego szczebla dowodzenia (DG RSZ, dywizja, dwie brygady), które realizowały zróżnicowane zadania w obszarze wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy,

dzięki czemu umożliwiły rzetelne zweryfikowanie przyjętych do kontroli NIK obszarów i zagadnień.

Infografika nr 1
Lokalizacja jednostek kontrolowanych

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych z kontroli.

2. OCENA OGÓLNA

Dowództwo Generalne RSZ niewłaściwie, a skontrolowane jednostki podległe jedynie w ograniczonym zakresie realizowały zadania odnoszące się do wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz obozów kondycyjno-szkoleniowych

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła realizację zadań przez Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych w zakresie wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz obozów kondycyjno-szkoleniowych. Jednostki wojskowe podległe Dowódcy Generalnemu RSZ realizowały ww. zadania jedynie w ograniczonym zakresie.

NIK jako zasadniczą nieprawidłowość uznała nierealizowanie w Dowództwie Generalnym RSZ i jednostkach podległych obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego². Ponadto, Dowódca Generalny RSZ nie zabezpieczył niezbędnej infrastruktury sportowej do realizacji programu szkolenia z wychowania fizycznego oraz nie realizował obowiązkowego porannego rozruchu w latach 2021–2022.

Negatywnie oceniono także, prowadzenie zajęć z wychowania fizycznego w podległych Dowództwu Generalnemu RSZ jednostkach przez osoby niewykwalifikowane oraz nierzetelną ich ewidencję.

NIK za niewłaściwe uznała organizowanie w stanie epidemii COVID-19, zagrożenia na granicy polsko-białoruskiej oraz wojny w Ukrainie dodatkowych przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego. Należy podkreślić, że negatywna ocena dotyczy wyłącznie nieobowiązkowej części współzawodnictwa sportowego, którą realizowało Dowództwo Generalne RSZ poza Planami-kalendarzami przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP.

Negatywnie oceniono również, nieodwołanie przez Dowództwo Generalne RSZ, w latach 2020–2022, nieobowiązkowych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Realizacja ww. przedsięwzięć w trakcie epidemii COVID-19, w ocenie NIK, zwiększała ryzyko zachorowań ich uczestników i organizatorów. Jako nieprawidłowe uznano również działania Dowódcy Generalnego RSZ dotyczące doboru tematyki i uczestników zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, w kontekście specyfiki działania Dowództwa Generalnego RSZ oraz wymagań na zajmowanych przez żołnierzy stanowiskach.

NIK zwraca uwagę na niekonsekwencję działania Dowództwa Generalnego RSZ i podległych mu jednostek, które pomimo zawieszenia znacznej liczby przedsięwzięć szkoleniowych, w tym w latach 2020–2021 egzaminów ze sprawności fizycznej oraz szkoleń poligonowych, organizowały dodatkowe przedsięwzięcia sportowe i zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe, które stwarzały niepotrzebne ryzyko zachorowania żołnierzy.

W ocenie NIK, jedną z podstawowych przyczyn ww. nieprawidłowości był brak należytego nadzoru Dowódcy Generalnego RSZ nad realizacją przedsięwzięć z wychowania fizycznego i sportu, co skutkowało m.in. tym, że w 2022 r. do corocznego sprawdzianu sprawności fizycznej w skontrolowanych jednostkach nie przystąpiło około 17 % żołnierzy, a 9 % otrzymało oceny niedostateczne.

² Zgodnego z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych (Dz. U. poz. 890). Dalej: rozporządzenie w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu.

3. SYNTEZA

**Nierealizowanie
wymaganego
wymiaru zajęć
z wychowania
fizycznego
we wszystkich
skontrolowanych
jednostkach**

W załączniku do rozporządzenia w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu zapisano, że zajęcia wychowania fizycznego i sportu prowadzone są w odniesieniu do żołnierzy zawodowych – co najmniej cztery godziny tygodniowo (DG RSZ, 3. BR OP, 11. DKPanc) lub żołnierzy zawodowych jednostek aeromobilnych – co najmniej sześć godzin tygodniowo (6. BPD). NIK ustaliła, że żadna ze skontrolowanych jednostek w okresie objętym kontrolą nie realizowała wymaganego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego. Ponadto Dowództwo Generalne RSZ, jako jedyna ze skontrolowanych jednostek, nie prowadziła porannego rozruchu fizycznego.

W 11. DKPanc najczęstszą przyczyną nieobecności na zajęciach z wychowania fizycznego (w 42,9 % przypadków) było szkolenie specjalistyczne w innej grupie. Innymi przyczynami były: urlop – 20,1 %, zwolnienie chorobowe – 19,6 %, służba – 9,5 %, kurs szkoleniowy – 5,1 %, podróż służbowa – 1,1 %, oddelegowanie do Polskiego Kontyngentu Wojskowego – 1,0 % oraz oddelegowanie do innych zadań – 0,5 %. NIK zaznacza, że planowanie dwóch różnych szkoleń w tym samym czasie uniemożliwiało żołnierzom realizację pełnego zakresu programu szkolenia.

[str. 17–18, 20]

**Niezapewnienie
warunków
do realizacji zajęć
z wychowania
fizycznego**

Pomimo obowiązku zapewnienia odpowiednich warunków żołnierzom do realizacji zajęć z wychowania fizycznego Dowódca Generalny RSZ nie zagwarantował możliwości realizacji wszystkich zajęć wychowania fizycznego, zawartych w programach szkolenia. W programach szkolenia obowiązujących w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 15 września 2022 r.³ ujęto, m.in. udział w zajęciach z koszykówki oraz piłki nożnej w wymiarze odpowiednio 22 i 26 godzin rocznie. Stwierdzono, iż w kompleksie Warszawa – Żwirki i Wigury, w którym zgodnie z programami i grafikami szkolenia miały odbywać się zajęcia sportowe DG RSZ, nie znajdowały się obiekty szkoleniowe, umożliwiające przeprowadzenie zajęć z wymienionych dyscyplin sportowych. Pozostałe skontrolowane jednostki zapewniły żołnierzom obiekty do realizacji programów szkolenia z wychowania fizycznego. W przypadku nieposiadania ich w miejscu stacjonowania, na podstawie podpisanych umów jednostki korzystały z obiektów nienależących do jednostek wojskowych.

Żołnierzom nie zapewniono transportu na zajęcia odbywające się poza miejscem stałej dyslokacji. W przypadku DG RSZ, 3. BR OP oraz 6. BPD żołnierze, aby dotrzeć na zajęcia sportowe organizowane w ramach szkolenia programowego, wykorzystywali własne środki transportu. W opinii NIK, dowódcy jednostek powinni zapewniać transport żołnierzy na zajęcia szkolenia programowego odbywające się poza terenem jednostki. Niezabezpieczenie transportu na zajęcia, w ocenie Izby, mogło negatywnie wpływać na frekwencję.

[str. 17, 21]

**Niezapewnienie
żołnierzom dostępu
do korzystania
z infrastruktury
sportowej poza
godzinami
służbowymi**

W trakcie kontroli ustalono, że żołnierze 3. BR OP nie mieli możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi. Powyższe, stwierdzono w dowództwie 3. BR OP oraz czterech z siedmiu dywizjonów wchodzących w skład Brygady. Przyczyną niedostępności obiektów sportowych dla żołnierzy był m.in. brak instruktorów w podległych dywizjonach. Zgodnie z pkt 0312 ust. 1 lit. b DU.7.3.1, a następnie DU.7.3.1(A) dokumentu Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej, do zadań dowódców jednostek wojskowych należało zapewnienie podwładnym warunków do utrzymania i rozwijania sprawności fizycznej zarówno w godzinach służbowych, jak i pozasłużbowych.

[str. 20]

³ Dowódca Generalny RSZ, rozkazem Nr 419 z dnia 15 września 2022 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy Dowództwa Generalnego RSZ z wychowania fizycznego w 2022 i 2023 roku, zapewnił niezbędną infrastrukturę szkoleniową dla zajęć sportowych, ujętych w Programie zajęć z wychowania fizycznego dla komórek organizacyjnych Dowództwa Generalnego RSZ, zatwierdzonego w dniu 19 września 2022 r.

Brak ewidencji zajęć z wychowania fizycznego lub jej nierzetelne prowadzenie

Dowództwo Generalne RSZ jako jedyna ze skontrolowanych jednostek nie przedstawiła NIK ewidencji frekwencji na zajęciach z wychowania fizycznego, pomimo obowiązku jej prowadzenia, w związku z tym, weryfikacja realizacji wymaganego wymiaru godzinowego przez udział w zajęciach poszczególnych żołnierzy była niemożliwa. Zgodnie z pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 oraz pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 (A), ewidencja zajęć z wychowania fizycznego powinna być prowadzona w dziennikach lekcyjnych. Na ich podstawie, powinno być możliwe ustalenie w szczególności: [1] frekwencji żołnierzy uczestniczących w zajęciach; [2] wymiaru zrealizowanych godzin; [3] zakresu programowego zajęć oraz [4] osoby odpowiedzialnej za ich prowadzenie. Pozostałe jednostki wymaganą ewidencję zajęć z wychowania fizycznego prowadziły w sposób nierzetelny. Skontrolowane jednostki przyjmowały różne zasady liczenia frekwencji na zajęciach z wychowania fizycznego. W konsekwencji spowodowało to pojawienie się istotnych statystycznie różnic pomiędzy frekwencją podaną przez jednostki, a frekwencją wyliczoną przez NIK, gdzie za podstawę wskazano faktyczną obecność na zajęciach. Zdarzały się sytuacje, kiedy przy nieobecności na zajęciach wszystkich szkolonych żołnierzy, w dokumentach ewidencyjnych wyliczona frekwencja wynosiła 40,0 %-96,3 %.

Stosowane metody ewidencji spowodowały również, że zapisy dotyczące frekwencji na zajęciach z wychowania fizycznego w trzech skontrolowanych jednostkach (DG RSZ nie prowadziło ewidencji) były niezgodne z rejestrem obecności w systemie SEW on-line.

[str. 18-19]

Brak wymaganych kwalifikacji u osób prowadzących zajęcia z wychowania fizycznego

W rozporządzeniu w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu oraz w pkt 0311 Kwalifikacje osób realizujących proces wychowania fizycznego i sportu załącznika DU-7.3.1.(A) określono kwalifikacje jakie powinna posiadać osoba prowadząca zajęcia z wychowania fizycznego. Spośród czterech skontrolowanych jednostek nieprawidłowości w tym zakresie wystąpiły w jednostkach podległych Dowódcy 11. DKPanc oraz w jednym przypadku w 6. BPD. W zbadanej próbie czterech żołnierzy zawodowych 11. DKPanc, jeden spełniał wymagania określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu, a trzech ich nie spełniało. W opinii NIK prowadzenie zajęć z wychowania fizycznego przez osoby niespełniające wymagań określonych w dokumentach normatywnych mogło potencjalnie narazić zdrowie żołnierzy uczestniczących w zajęciach.

[str. 20]

Brak nadzoru nad realizacją zadań z zakresu wychowania fizycznego

Dowódca Generalny RSZ nie sprawował należytego nadzoru nad realizacją zadań z zakresu przedsięwzięć wychowania fizycznego w Dowództwie Generalnym RSZ i podległych jednostkach wojskowych. Kontrola NIK wykazała, że część nieprawidłowości miała charakter systemowy i pojawiła się w każdej ze skontrolowanych jednostek. Stwierdzono, że: [1] nie realizowano obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego; [2] zajęcia z wychowania fizycznego prowadziły osoby niewykwalifikowane; [3] nieprawidłowo prowadzono ewidencję zajęć z wychowania fizycznego. Ponadto w Dowództwie Generalnym RSZ: [1] nie prowadzono dzienników lekcyjnych z zajęć z wychowania fizycznego; [2] nie zapewniono niezbędnej infrastruktury szkoleniowej do realizacji programów szkolenia z wychowania fizycznego; [3] nie realizowano porannego rozruchu fizycznego.

[str. 19]

Sprawdzian ze sprawności fizycznej żołnierzy

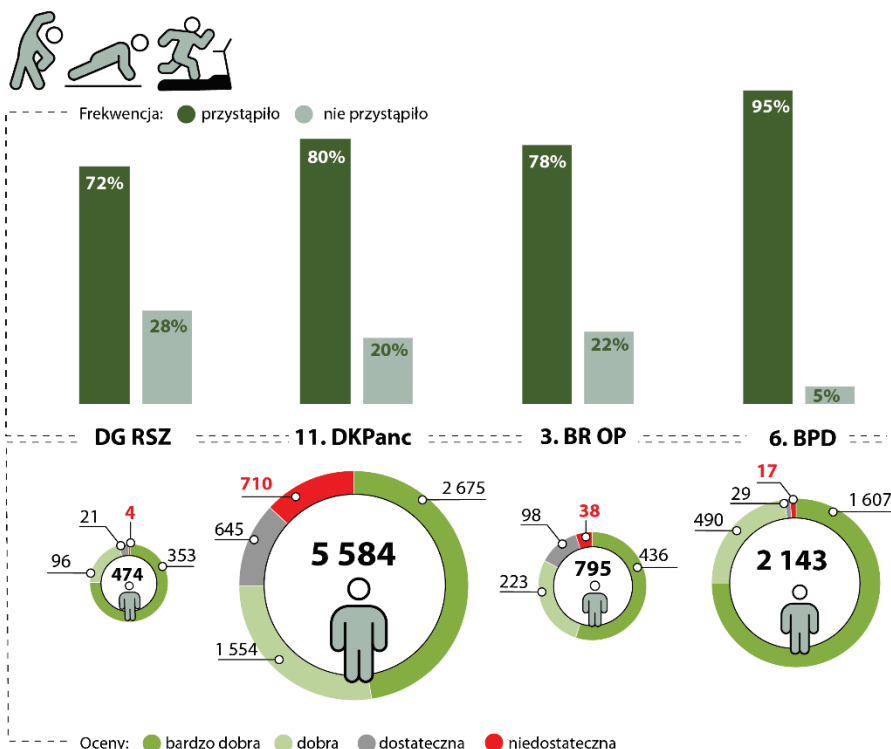
W okresie objętym kontrolą sprawdzian sprawności fizycznej zorganizowano jedynie w 2022 r. W latach 2020-2021 Minister Obrony Narodowej ze względu na ograniczenia, nakazy i zakazy wynikające z wystąpienia stanu epidemii na obszarze RP, zwolnił żołnierzy zawodowych ze sprawdzianu sprawności fizycznej. Frekwencja żołnierzy w sprawdzianie w skontrolowanych jednostkach wynosiła od 72 % w Dowództwie Generalnym RSZ do 95 % w 6. BPD. Najwięcej ocen niedostatecznych otrzymano w 11. DKPanc (13 %), a najmniej w Dowództwie Generalnym RSZ (1 %).

NIK zaznacza, że pomimo występowania ocen niedostatecznych w każdej ze skontrolowanych jednostek oraz absencji żołnierzy na sprawdzianie wynoszącej od 5 % (6. BPD) do 28 % (DG RSZ), dowódcy nie posiadali narzędzi dyscyplinujących umożliwiających wyegzekwowanie udziału żołnierzy w egzaminie i skutecznego dyscyplinowania żołnierzy w przypadku uzyskania oceny negatywnej z okresowego sprawdzianu sprawności fizycznej.

[str. 16]

Infografika nr 2⁴

Wyniki sprawdzianów sprawności fizycznej przeprowadzonych w 2022 r. w skontrolowanych jednostkach

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych z kontroli.

Organizacja dodatkowych przedsięwzięć sportowych pomimo stanu epidemii COVID-19 oraz konieczności realizacji zadań związanych z ochroną wschodniej granicy Polski

W latach 2020–2021 Minister Obrony Narodowej z powodu epidemii COVID-19 zwolnił żołnierzy zawodowych ze sprawdzianu sprawności fizycznej. Ponadto w Siłach Zbrojnych RP od marca do grudnia 2020 r. z powodu epidemii COVID-19 odwołano 22 narodowe ćwiczenia dowódczo-sztabowe oraz ćwiczenia z wojskami, a także 46 ćwiczeń międzynarodowych z udziałem polskich jednostek wojskowych. W 2021 r. odwołano cztery narodowe ćwiczenia dowódczo-sztabowe oraz ćwiczenia z wojskami, a także dziewięć ćwiczeń międzynarodowych z udziałem polskich jednostek wojskowych⁵. Pomimo wielu odwołanych przedsięwzięć szkoleniowych w SZ RP, wydania szeregu zakazów, wytycznych oraz rekomendacji związanych z epidemią COVID-19, Dowództwo Generalne RSZ organizowało dodatkowe przedsięwzięcia sportowe, których przeprowadzenie nie było obowiązkowe.

Od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r., tj. w okresie epidemii COVID-19⁶, Dowództwo Generalne RSZ zaplanowało do realizacji w podległych jednostkach

⁴ Wyniki dotyczą dowództwa 3. BR OP oraz czterech dywizjonów: 33. dr OP, 34. dr OP, 36. dr OP, 38. dzab OP.

⁵ Pismo I-szego Zastępcy SG WP z dnia 8 listopada 2023 r. dotyczące odwołania ćwiczeń narodowych oraz międzynarodowych w SZ RP w latach 2020-2021 (RPW/16918/2023-1P).

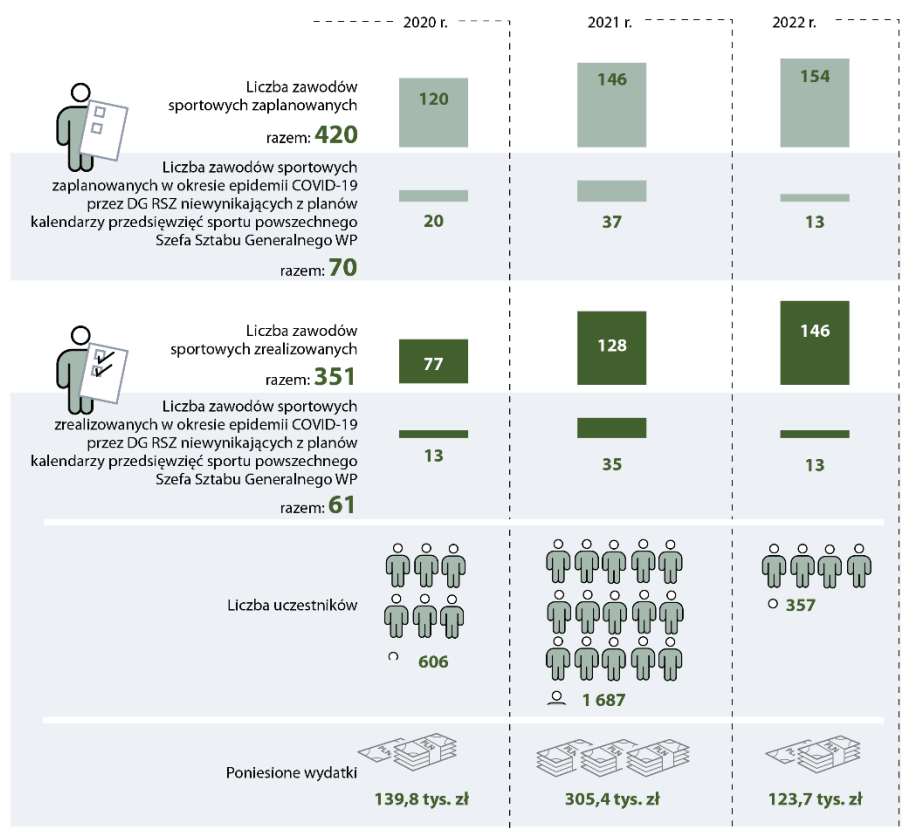
⁶ Stan epidemii COVID-19 obowiązywał na obszarze Polski od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r. Został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 491, dalej: rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze RP stanu epidemii, odwołany

wojskowych 70 dodatkowych zawodów sportowych⁷, niewynikających z Planów-kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP, z których zrealizowano 61. W zawodach udział wzięło 2650 uczestników, a ich przygotowywanie zabezpieczało 350 żołnierzy zawodowych i 21 pracowników cywilnych. Z powodu epidemii COVID-19 odwołano jedynie dziewięć zawodów sportowych z 70 zaplanowanych, w tym osiem przez dowódców podległych jednostek wojskowych oraz jedno przez Inspektora Szkolenia DG RSZ.

Ponadto w okresie epidemii COVID-19, w jednostkach wojskowych podległych DG RSZ zrealizowano 92 zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe do zawodów sportowych, niewynikających z Planów-kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP, w których udział wzięło 1163 uczestników. Z powodu epidemii COVID-19 nie odwołano żadnego zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego.

Infografika nr 3

Zawody sportowe zaplanowane i zrealizowane w DG RSZ w latach 2020–2022 w tym realizowane w okresie pandemii COVID-19

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych z kontroli.

W ocenie NIK, nieodwołanie zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych zaplanowanych w podległych jednostkach wojskowych oraz dodatkowych zawodów sportowych, których realizacja nie była obowiązkowa, zwiększało prawdopodobieństwo zachorowania na COVID-19 żołnierzy w nich uczestniczących. NIK zwraca uwagę, że ww. dodatkowe przedsięwzięcia sportowe były organizowane dla relatywnie niewielkiej wyselekcjonowanej liczby uczestników (tj. około 4 % żołnierzy podległych Dowódcy

rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1028)).

⁷ Dodatkowe zawody sportowe to zawody sportowe zaplanowane i zrealizowane przez DG RSZ i podległe jednostki wojskowe w dyscyplinach sportowych, które nie zostały ujęte w wydanych przez Szefa Sztabu Generalnego WP: planach przedsięwzięć sportu powszechnego w SZ RP w latach 2020-2022.

Generalnemu RSZ). W tym samym czasie nie realizowano w DG RSZ i jednostkach podległych obowiązkowego programu szkolenia fizycznego żołnierzy, który powinien obejmować 100 % stanu osobowego i przyczynić się do zwiększenia sprawności fizycznej w wymiarze całych Sił Zbrojnych RP.

NIK podkreśla, że w okresie występowania epidemii COVID-19, jednostki wojskowe podległe Dowódcy Generalnemu RSZ były dodatkowo zaangażowane w działania związane z masowym napływem cudzoziemców na granicy polsko-białoruskiej oraz realizowały zadania związane z ochroną wschodniej granicy Polski w związku z wojną w Ukrainie. Pomimo to w latach 2021–2022 DG RSZ zaplanowało i zrealizowało szereg opisanych powyżej dodatkowych zawodów sportowych, niewynikających z Planów-kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP oraz zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych.

W ocenie NIK, Dowódca Generalny RSZ biorąc pod uwagę zaistniałe zagrożenia epidemiologiczne oraz dodatkowe, nieplanowane przedsięwzięcia wynikające z przedmiotowych zagrożeń, nie ustalił właściwej hierarchii zadań związanych z wychowaniem fizycznym i sportem. W wyniku czego, pomimo nierealizowania we wszystkich skontrolowanych jednostkach obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego, zawody sportowe organizowano w zakresie przekraczającym wymagania Sztabu Generalnego WP.

[str. 22–23]

**Niecelowy dobór
tematyki zgrupowań
kondycyjno-
-szkoleniowych**

Zgodnie z DU-7.3.1.(A) zasadniczym celem zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych było stymulowanie korzystnych zmian w zakresie sprawności i wydolności fizycznej żołnierzy oraz nauczanie i doskonalenie wybranych umiejętności fizycznych.

Należy zaznaczyć, że w czasie kontroli, NIK nie miała możliwości zidentyfikowania, które z przedsięwzięć organizowanych przez Dowództwo Generalne RSZ oraz jednostki podległe stanowiły zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe według podanej powyżej definicji, a które były elementami przygotowującymi do współzawodnictwa sportowego.

Dowództwo Generalne RSZ, w bazie Ośrodka Szkolenia Piechoty Górskiej w Dusznikach-Zdroju oraz Wojskowego Ośrodka Szkolenia Kondycyjnego w Zakopanem, zaplanowało do realizacji w latach 2020–2022 dziesięć szkoleń uzupełniających w ramach zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych o tematyce narciarstwo, z czego zrealizowało osiem. W przedsięwzięciach tych udział wzięło 111 żołnierzy zawodowych, a całkowity koszt obozów wyniósł 59,3 tys. zł⁸. W wyżej wymienionym okresie nie realizowano zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych o innej tematyce niż narciarstwo. W opinii NIK kierowani na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe żołnierze zawodowi nie zajmowali stanowisk etatowych o specjalnościach wojskowych wymagających indywidualnych umiejętności jazdy na nartach.

W Dowództwie Generalnym RSZ nie opracowano zestawienia kryteriów jakie powinni spełniać żołnierze zawodowi kierowani na szkolenie specjalistyczne z wychowania fizycznego, w tym zestawienia kryteriów stanowiących podstawę kierowania na narciarskie zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe. W powyższych przedsięwzięciach, w poszczególnych latach nie przestrzegano zasady rotacyjności uczestników zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych.

NIK jako niecelowe oceniło również zorganizowanie przez Dowódcę 3. BR OP w okresie epidemii COVID-19 jednego zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego, które nie zmierzało do przygotowania żołnierzy do konkretnych zawodów sportowych na szczeblu DG RSZ. Należy zaznaczyć, że pozostałe 30 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych zorganizowanych przez Dowódcę 3. BR OP w okresie objętym kontrolą miało na celu przygotowanie żołnierzy do zaplanowanych zawodów sportowych na szczeblu związku taktycznego

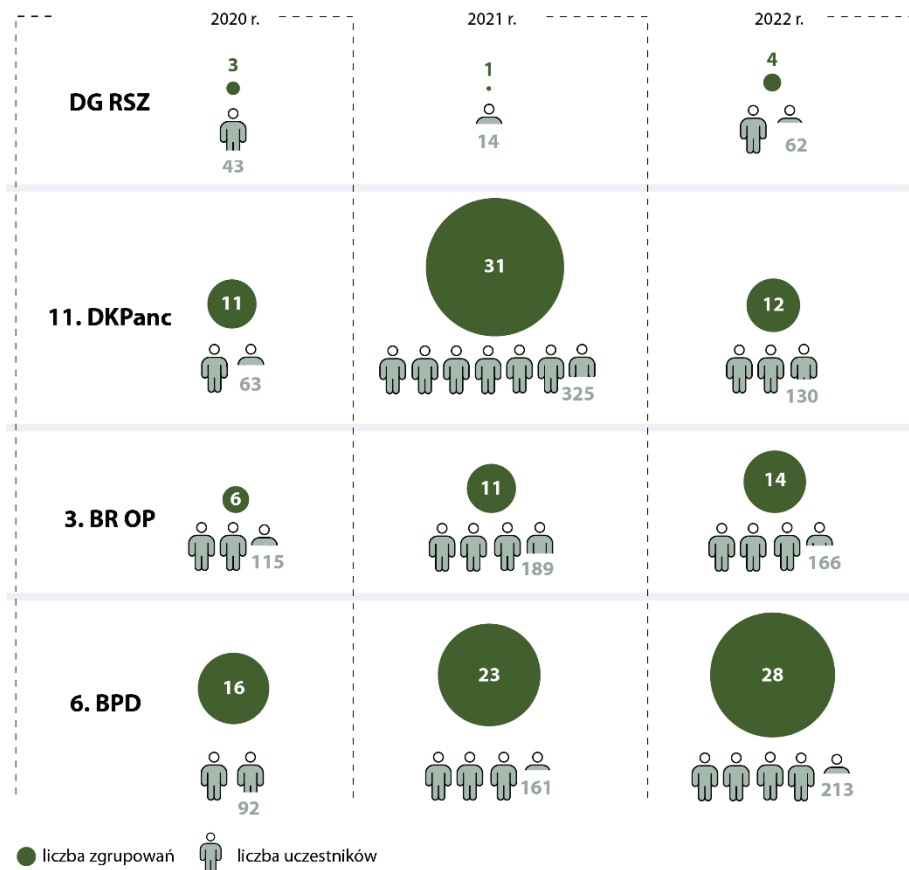
⁸ W całkowitych kosztach obozów uwzględnione zostały wydatki poniesione z tytułu transportu (koszty paliwa, diety kierowców oraz koszt ich noclegów) do i z miejsca szkolenia.

i DG RSZ. Dowódca 3. BR OP nie podjął decyzji o odwołaniu realizacji tego zgrupowania, pomimo iż wydane przez DG RSZ wytyczne i rekomendacje dawały mu możliwość decydowania o rezygnacji z realizacji tego przedsięwzięcia.

[str. 24–26]

Infografika nr 4

Zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe zorganizowane przez skontrolowane jednostki

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych z kontroli.

4. WNIOSKI

**Minister Obrony
Narodowej**

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie skutecznego egzekwowania i nadzoru realizacji obowiązujących przepisów, w obszarze wychowania fizycznego i sportu, dotyczących realizacji w jednostkach oraz dowództwach programowego szkolenia z zakresu wychowania fizycznego.
2. Określenie w regulacjach wewnętrznych dotyczących szkolenia żołnierzy zawodowych wyjątków umożliwiających dowódcom ograniczenie realizacji wymaganego wymiaru godzin szkolenia z wychowania fizycznego oraz porannego rozruchu fizycznego, uwzględniających m.in. sytuacje związane z epidemiami oraz zagrożeniami bezpieczeństwa, jakie pojawiły się w latach 2020–2022.
3. Przygotowanie i wprowadzenie rozwiązań umożliwiających skuteczne egzekwowanie udziału żołnierzy w egzaminie ze sprawności fizycznej oraz motywowanie ich do jego zaliczenia.
4. Wypracowanie i wdrożenie jednolitych dla SZ RP zasad liczenia frekwencji żołnierzy zawodowych na zajęciach z wychowania fizycznego oraz porannego rozruchu fizycznego.
5. Unormowanie zasad organizacji transportu żołnierzy na obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego, realizowane w godzinach służbowych poza miejscem stałej dyslokacji jednostek wojskowych.
6. Zdefiniowanie terminu zgrupowanie kondycyjno-szkoleniowe w sposób jednoznacznie umożliwiający rozróżnienie pomiędzy zgrupowaniem, którego celem jest poprawa sprawności fizycznej i wydolności żołnierzy w związku z zajmowanym stanowiskiem (specjalnością wojskową), a zgrupowaniem przygotowującym do zawodów sportowych.
7. Ograniczenie uprawnień nadanych dowódcom jednostek wojskowych do organizacji jedynie zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, służących przygotowaniu żołnierzy do realizacji zadań zgodnie z wojennym przeznaczeniem jednostki.

5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

5.1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja

Dowództwo Generalne RSZ nie zapewniło żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego, a jednostki podległe Dowódcy Generalnemu RSZ ww. warunki zapewniały w ograniczonym zakresie. W Dowództwie Generalnym RSZ i w podległych jednostkach nie realizowano wszystkich zadań z wychowania fizycznego i sportu.

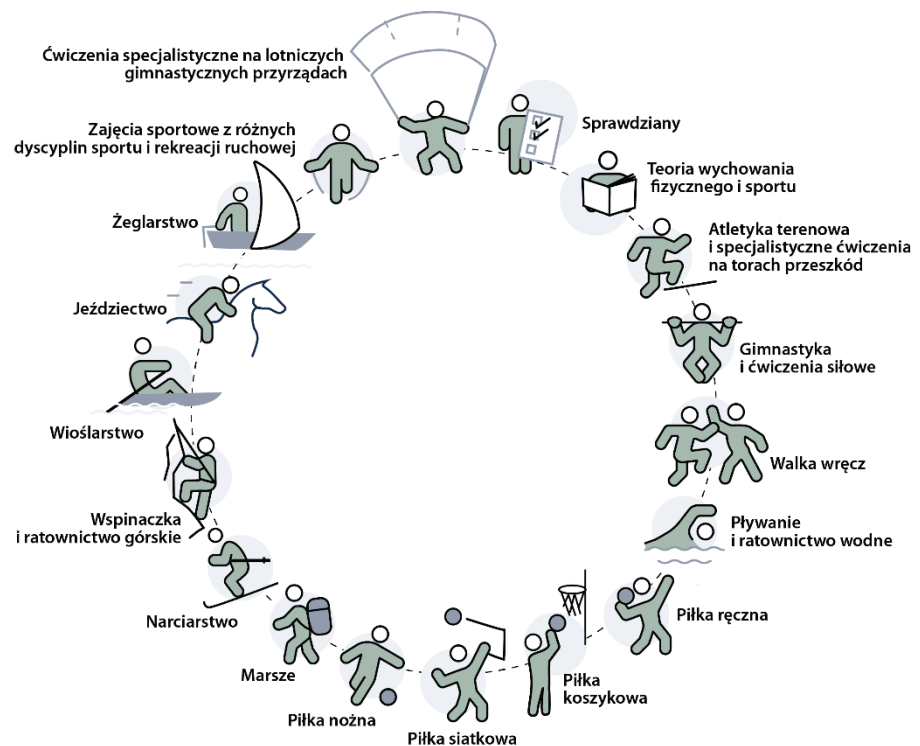
Zgodnie z art. 332 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny⁹ żołnierz zawodowy jest obowiązany na polecenie dowódcy jednostki do uczestnictwa w zorganizowanych zajęciach z wychowania fizycznego

Dowódcy jednostek odpowiedzialni byli za poziom sprawności fizycznej żołnierzy oraz nadzorowanie realizacji zamierzeń wychowania fizycznego i sportu. Do ich kompetencji należało zapewnienie podwładnym odpowiednich warunków do utrzymania i rozwijania sprawności fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Tematyka zajęć z wychowania fizycznego obejmowała różne dyscypliny sportu, zarówno te uprawiane powszechnie jak i specjalistyczne, wynikające z przeznaczenia wojskowego jednostek.

Infografika nr 5

Zajęcia programowe z wychowania fizycznego

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych z kontroli.

⁹ Z uwagi na okres kontroli także art. 50a ust. 1 ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Nierealizowanie zajęć z wychowania fizycznego w DG RSZ

Zgodnie z dokumentem Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej – DU.7.3.1(A)¹⁰ proces wychowania fizycznego ukierunkowany został na zapewnienie żołnierzom warunków niezbędnych do uzyskania właściwej sprawności fizycznej, umożliwiającej wykonanie zadań na polu walki. Do zadań dowódców należało zapewnienie niezbędnej infrastruktury sportowej do realizacji programu szkolenia.

W okresie objętym kontrolą żołnierzom pełniącym służbę w DG RSZ nie zapewniono warunków do udziału we wszystkich zajęciach z wychowania fizycznego. Ponadto zarówno w DG RSZ, jak i w jednostkach podległych nie realizowano wymaganego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego.

W DG RSZ nie zapewniono żołnierzom niezbędnej sportowej infrastruktury do realizacji programów szkoleń w zakresie piłki koszykowej oraz piłki nożnej, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 15 września 2022 r. W programie szkolenia ujęto udział w zajęciach z koszykówki i piłki nożnej w wymiarze odpowiednio 22 i 26 godzin rocznie. Stwierdzono, iż w kompleksie Warszawa – Żwirki i Wigury, w którym zgodnie z programami i grafikami szkolenia miały odbywać się zajęcia sportowe DG RSZ, nie znajdowały się obiekty szkoleniowe, umożliwiające przeprowadzenie zajęć z wymienionych dyscyplin sportowych. W wyniku niezapewnienia ww. infrastruktury do gry w koszykówkę oraz piłkę nożną w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 15 września 2022 r. nie było możliwości realizacji zajęć z wychowania fizycznego zgodnie z programami szkolenia na lata 2020–2022.

Nierealizowanie zajęć z wychowania fizycznego w 6. BPD, 11. DKPanc, 3. BR OP

Zarówno w 6. BPD, 11. DKPanc, jak i 3. BR OP nie zrealizowano wymaganego wymiaru godzin zajęć z wychowania fizycznego.

Przedmiotowe zajęcia prowadzone dla pododdziałów 6. BPD powinny wynosić w 2020 r. 318 godzin (53 tyg. x 6 godzin) i po 312 godzin w latach 2021, 2022 (52 tyg. x 6 godz.). Ustalono, że liczba godzin wychowania fizycznego według dziennika ewidencji szkolenia¹¹ prowadzonego dla żołnierzy wynosiły:

- drużyny transportowej kompanii rozpoznawczej 6. bdown 252 godz. w 2020 r. i 232 godz. w 2021 r.;
- II plutonu rozpoznawczego kompanii rozpoznawczej 6. bdown 298 godz. w 2022 r.;
- III plutonu rozpoznawczego kompanii rozpoznawczej 6. bdown 231 godz. w 2021 r.;
- drużyny transportowej 1 kompanii szturmowej 16. bpd 216 godz. w 2020 r.;
- plutonu przeciwpancernego 1 kompanii szturmowej 16. bpd 211 godz. w 2020 r. i 238 godz. w 2022 r.;
- 3 plutonu szturmowego 1 kompanii szturmowej 16. bpd wyniosła 223 godz. w 2021 r. i 264 godz. w 2022 r.

W 11. DKPanc badaniu poddano 20 grup szkoleniowych realizujących szkolenie z wychowania fizycznego.

Na 672 zbadanych miesiący¹², w przypadku 447 (tj. 66,5 %), szkolenie z wychowania fizycznego zrealizowano w wymiarze niższym od pierwotnie zaplanowanego i jednocześnie niższym niż określono w dokumentach normatywnych, w tym w przypadku 252 miesiący (tj. 37,5 %) w wymiarze niższym od pierwotnie zaplanowanego i jednocześnie niższym niż określono w rozporządzeniu w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu. W przypadku 195 zbadanych miesiący (tj. 29 %) w ogóle nie realizowano szkolenia programowego z wychowania fizycznego. W żadnej ze zbadanych 20 grup szkoleniowych nie zrealizowano szkolenia z wychowania fizycznego

¹⁰ Wprowadzonego na podstawie decyzji Nr 85/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej – DU-7.3.1(A). Dalej: DU-7.3.1

¹¹ Porównano 10 dzienników ewidencji zajęć z okresu objętego kontrolą.

¹² Populacja 20 zbadanych grup szkoleniowych x 36 miesiący. Wchodząca do zbadanej próby 10. BKPanc nie miała obowiązku przechowywać dzienników z 2020 r.

w wymiarze co najmniej 16 godzin miesięcznie przez wszystkie 36 miesięcy w latach 2020–2022.

W 3. BR OP w jednostkach podległych Dowódcy niezrealizowanie wymaganego wymiaru godzin WF stwierdzono w trzech dywizjonach.

**Nieprowadzenie
evidencji zajęć
z wychowania
fizycznego w DG RSZ**

Zgodnie z pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 oraz pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 (A), ewidencję z zajęć z wychowania fizycznego prowadzi się w dziennikach lekcyjnych. Na ich podstawie, powinno być możliwe ustalenie w szczególności: [1] frekwencji żołnierzy, uczestniczących w zajęciach; [2] wymiaru zrealizowanych godzin; [3] zakresu programowego zajęć oraz [4] osoby odpowiedzialnej za ich prowadzenie.

DG RSZ nie prowadziło ewidencji, na podstawie której można było dokonać weryfikacji obowiązku realizacji przez żołnierzy czterech godzin zajęć z wychowania fizycznego tygodniowo. Nieprowadzenie dzienników lekcyjnych uniemożliwiło NIK również weryfikację: liczby żołnierzy faktycznie uczestniczących w zajęciach; osób je prowadzących; zrealizowanego wymiaru czasowego, określonego rozporządzeniem w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego oraz dokumentami DU-7.3.1 oraz DU-7.3.1(A).

**Niewłaściwe
prowadzenie
evidencji zajęć z WF
w 11. DKPanc, 3. BR
OP, 6. BPD**

Kontrola NIK wykazała, że w każdej z skontrolowanych jednostek wojskowych podległych DG RSZ ewidencja zajęć z wychowania fizycznego prowadzona była niewłaściwie.

W 11. DKPanc przyjęto metodę liczenia frekwencji na zajęciach powodującą powstanie nieprawdziwej ewidencji części żołnierzy faktycznie nieobecnych na zajęciach, traktując ich jako obecnych na zajęciach. Ewidencja szkolenia w dziennikach prowadzona była m.in. na podstawie wytycznych Szefa Szkolenia 11. DKPanc z 29 grudnia 2021 r. w sprawie szkolenia wojsk w 2022 r. Przytoczone wytyczne określały m.in., że dwojako traktuje się nieobecność danego żołnierza na zajęciach, tj.: (1) jako „nie liczoną do frekwencji”¹³, tzn. dany żołnierz był traktowany jako nieobecny i nie był liczony do frekwencji; oraz (2) „liczoną do frekwencji”¹⁴, tzn. dany żołnierz pomimo fizycznej nieobecności był traktowany jako obecny i był liczony do frekwencji. Wykazano, że: występowały nieistotne statystycznie różnice pomiędzy frekwencją wpisywaną do dzienników szkolenia, a frekwencją wyliczoną na podstawie wytycznych Szefa Szkolenia 11. DKPanc. Różnice były spowodowane błędami arytmetycznymi prowadzących zajęcia. Istniały istotne statystycznie różnice pomiędzy frekwencją wyliczoną na podstawie ww. przytoczonych wytycznych Szefa Szkolenia 11. DKPanc, a frekwencją wyliczoną przez NIK, gdzie za podstawę wyliczeń przyjęto faktyczną obecność na zajęciach. W przypadku rozbieżności pomiędzy frekwencją wyliczoną na podstawie ww. przytoczonych wytycznych, a frekwencją wyliczoną przez NIK, Izba wskazała na systemowy problem nierzetelnej ewidencji faktycznego udziału danego żołnierza w zajęciach. O ile frekwencja wyliczana na podstawie wytycznych Szefa Szkolenia 11. DKPanc oscylowała w granicach 42,9 %–100 %¹⁵, to frekwencja wyliczona przez NIK, przyjmując faktyczną obecność na zajęciach, oscylowała w granicach 0 %–100 %¹⁶ i która w większości przypadków była znacząco niższa niż frekwencja wyliczana na podstawie zasad ustalonych przez Szefa Szkolenia 11. DKPanc. W skrajnych przypadkach prowadziło to do sytuacji, kiedy przy faktycznej nieobecności wszystkich szkolonych z grupy szkoleniowej (obecność "0") frekwencja wyliczana na podstawie wytycznych Szefa Szkolenia 11. DKPanc zasadniczo oscylowała w granicach 43,0 %–96,0 %. Ewidencjonowanie w dziennikach obecności żołnierzy, którzy faktycznie byli nieobecni, w skrajnych przypadkach prowadziło do zaewidencjonowania

¹³ W przypadku: (1) ch – chory; (2) zw – zwolnienie lekarskie; (3) szp – szpital; (4) ar – areszt; (5) n – nieusprawiedliwione; i (6) ur – urlop.

¹⁴ W przypadku: (1) sł – służba; (2) ps – podróż służbowa; (3) sp – szkolenie specjalistyczne w innej grupie; (4) odd – oddelegowanie; (5) ku – kurs szkoleniowy; i (6) PKW – Polski Kontyngent Wojskowy.

¹⁵ W tym 1,1% zajęć z frekwencją poniżej 50%.

¹⁶ W tym 19,5% zajęć z frekwencją poniżej 50%.

frekwencji rzędu 90 %-96 %, pomimo, że w zajęciach nie uczestniczył żaden żołnierz.

W 3. BR OP w przedmiotowych dokumentach ewidencyjnych stwierdzono nieczytelne podpisy osób prowadzących zajęcia. Ponadto, zapisy dotyczące frekwencji na zajęciach z WF były niezgodne z rejestrem obecności w systemie SEW on-line, zarówno w Dowództwie 3. BR OP, jak i w wybranych dywizjonach. NIK poddała analizie 120 dni szkoleniowych¹⁷. Stwierdzono niezgodności w 57 przypadkach¹⁸ co stanowiło 48 % zbadanej próby.

Ponadto w dywizjonach podległych Dowódcy 3. BR OP ewidencja liczby godzin WF w poszczególnych dniach nie była zgodna z podsumowaniem liczby godzin w miesiącach, co stwierdzono w trzech z czterech badanych szczegółowo dywizjonach.

W 6. BPD zasady wliczania do frekwencji na zajęciach WF m.in. żołnierzy przebywających na kursie, oddelegowanych do innych zadań, będących w podróży służbowej, pełniących służbę (w dniu objęcia i w dniu jej zdania), zostały wydane na podstawie dokumentu poufnego Instrukcja Planowania Mobilizacyjnego i Gotowości bojowej. Żołnierz był wliczany do stanu ewidencyjnego, jeśli aktualnie realizował zadania w misji poza granicami kraju, był skierowany na szkolenia itd. W 6. BPD stwierdzono istotne różnice¹⁹ pomiędzy frekwencją żołnierzy odnotowaną w dziennikach ewidencji szkolenia, frekwencją faktycznie uczestniczących w zajęciach, a frekwencją wprowadzoną do systemu elektronicznego SEW on-line.

Brak należytego nadzoru Dowódcy Generalnego RSZ

Do kompetencji Dowódcy Generalnego RSZ, należało m.in. wyszkolenie podległych dowódców oraz sprawowanie nadzoru nad szkoleniem podległych jednostek organizacyjnych. Dowódca Generalny RSZ nieskutecznie realizował zadania w ww. zakresie, czego skutkami w podległych Dowódcy jednostkach wojskowych było: [1] nierealizowanie obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego; [2] prowadzenie zajęć z wychowania fizycznego przez osoby nieuprawnione; [3] nieprawidłowe prowadzenie ewidencji szkoleniowej z zajęć wychowania fizycznego, co polegało m.in. na rozbieżnościach pomiędzy frekwencją wynikającą z dzienników, a frekwencją rzeczywistą oraz tą podawaną w systemach informatycznych. Ponadto w samym DG RSZ stwierdzono, że: [1] nie prowadzono dzienników lekcyjnych z zajęć wychowania fizycznego; [2] nie zapewniono niezbędnej infrastruktury szkoleniowej do realizacji programów szkolenia w kontrolowanym okresie; [3] nie realizowano porannego rozruchu fizycznego.

Brak należytego nadzoru Dowódcy 3. BR OP

Dowódca 3. BR OP nieskutecznie realizował nadzór nad prowadzeniem zajęć z wychowania fizycznego przez podległe dywizjony. Zgodnie z § 4 pkt 8 ppkt 2 lit. a²⁰ oraz § 2 pkt 2 ppkt 9 i 11 Szczegółowych zakresów działania Dowództwa 3. BROP²¹ Dowódca 3. BR OP odpowiadał za nadzór nad działalnością szkoleniową w podległych dywizjonach. W jednostkach podległych dowódcy 3. BR OP nie realizowano zajęć z wychowania fizycznego w wymiarze określonym w pkt 4 ppkt 1 załącznika do rozporządzenia w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu, tj. co najmniej 4 godziny tygodniowo. Nierealizowanie wymaganego wymiaru godzin WF stwierdzono w trzech dywizjonach, i tak: [1] w 33. dr OP w sześciu pododdziałach w czerwcu, wrześniu i październiku 2020 r., w maju, czerwcu i październiku 2021 r. oraz w lutym 2022 r.; [2] w 34. dr OP w dziewięciu pododdziałach w czerwcu i październiku 2020 r., w maju 2021 r. oraz w lutym i maju 2022 r.; [3] w 38. dzab OP w siedmiu

¹⁷ Jeden dzień to jeden przypadek. Badaniu poddano próbę pięciu z ośmiu jednostek. W każdej jednostce poddano badaniu 24 z 312 dni szkoleniowych.

¹⁸ Łącznie 172 niezgodne wpisy.

¹⁹ Analiza polegała na porównaniu frekwencji żołnierzy z dwóch dni stycznia, lipca, września, października z lat 2020-2022.

²⁰ Rozkaz Dowódcy Generalnego RSZ Nr Z-32 z dnia 15 lutego 2016 r. ze zm., niejawni, niepublikowany.

²¹ Rozkaz Dowódcy Generalnego RSZ Nr Z-424 z dnia 27 września 2021 r., niejawni, niepublikowany.

pododdziałach w czerwcu 2020 r., w kwietniu, maju, czerwcu i listopadzie 2021 r. oraz w kwietniu, maju, czerwcu, listopadzie i grudniu 2022 r.

Brak realizacji porannego rozruchu fizycznego w DG RSZ

W latach 2021–2022 w DG RSZ nie realizowano porannego rozruchu fizycznego. Obowiązek realizacji porannego rozruchu fizycznego wynikał z pkt 0305 dokumentu DU-7.3.1(A), zgodnie z którym poranny rozruch fizyczny był elementem kształtowania codziennych nawyków aktywności fizycznej, wytrzymałości marszobiegowej oraz propagowania zdrowego stylu życia. Jego realizacji nie wliczało się do programowych zajęć z wychowania fizycznego. W DG RSZ, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 19 grudnia 2021 r., nie wprowadzono procedur wewnętrznych zapewniających obowiązek realizacji porannego rozruchu fizycznego, w tym nie wskazano dni tygodnia, w których poranny rozruch fizyczny powinien być prowadzony. Ponadto nie opracowano dokumentacji, związanej z porannym rozruchem fizycznym, tj. planu-konspektu jego realizacji, szkiców tras marszobiegowych i rodzajów ubiorów. Dopiero rozkazem Nr 558 DG RSZ z dnia 20 grudnia 2021 r. określono dzień tygodnia, w którym powinien odbywać się poranny rozruch fizyczny oraz sporządzono wymaganą dokumentację.

Prowadzenie zajęć z WF przez żołnierzy nie posiadających odpowiednich uprawnień

W jednostkach wojskowych podległych Dowódcy 11. DKPanc część zajęć z wychowania fizycznego była prowadzona przez żołnierzy nie posiadających uprawnień²² określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu. W zbadanej przez NIK próbie żołnierzy zawodowych prowadzących zajęcia z wychowania fizycznego trzech z czterech prowadzących zajęcia, tj. 75 % nie znajdowało się na przedstawionych Izbie wykazach żołnierzy posiadających uprawnienia do prowadzenia szkolenia zgodnych z ww. rozporządzeniem.

Niezapewnienie w 3. BR OP dostępu do infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi

Brak dostępu do infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi w 3. BR OP stwierdzono w dowództwie oraz czterech z siedmiu dywizjonów wchodzących w skład Brygady. W związku z czym Dowódca 3. BR OP oraz dowódcy mu podlegli nie realizowali zadania wynikającego z pkt 0312 ust. 1 lit. b DU.7.3.1, a następnie DU.7.3.1(A), zgodnie z którym, do zadań dowódców jednostek wojskowych w obszarze wychowania fizycznego i sportu należało zapewnienie podwładnym odpowiednich warunków do utrzymania i rozwijania sprawności fizycznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie wychowania fizycznego i rekreacji ruchowej, zarówno w godzinach służbowych jak i pozasłużbowych. Brak możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi dla wszystkich żołnierzy dowództwa brygady wynikał z pkt 2 regulaminu ogólnego użytkowania obiektów szkoleniowych dowództwa brygady, zatwierdzonego przez Dowódcę, zgodnie z którym obiekty szkoleniowe dla potrzeb realizacji zajęć programowych i dodatkowych z wychowania fizycznego oraz indywidualnych treningów czynne były tylko w godzinach służbowych. Powodem niedostępności infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi w podległych dywizjonach było niezapewnienie nadzoru instruktora.

²² § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu: zajęcia z wychowania fizycznego są prowadzone przez: 1) żołnierza zawodowego lub pracownika wojska zajmującego etatowe stanowisko służbowe związane z wykonywaniem zadań z zakresu wychowania fizycznego i sportu, który posiada przygotowanie pedagogiczne oraz: a) tytuł zawodowy magistra lub równorzędny w zakresie wychowania fizycznego lub b) ukończył studia podyplomowe z zakresu wychowania fizycznego i sportu; 2) dowódcę pododdziału lub żołnierza zawodowego wyznaczonego przez dowódcę (dyrektora, komendanta, szefa) do prowadzenia zajęć w ramach powierzonych czynności wykraczających poza jego obowiązki służbowe, który: a) posiada tytuł, o którym mowa w pkt 1 lit. a, lub ukończył studia, o których mowa w pkt 1 lit. b, lub b) ukończył szkolenie specjalistyczne w wymiarze co najmniej 126 godzin, lub c) posiada świadectwo dojrzałości i jest trenerem lub instruktorem sportu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2023 r. poz. 2048).

Niezapewnienie transportu żołnierzy na zajęcia z wychowania fizycznego organizowane poza miejscem stacjonowania jednostki wojskowej

DG RSZ nie zapewniało transportu na zajęcia z wychowania fizycznego do obiektów, mieszczących się poza miejscem stacjonowania kontrolowanej jednostki dla grup szkoleniowych żołnierzy komórek organizacyjnych DG RSZ. Podobna sytuacja miała miejsce w 6. BPD oraz 3. BR OP. Dla żołnierzy Dowództwa Brygady, 6. bdow, 6. bpd nie zagwarantowano transportu na basen, ściankę wspinaczkową, kort tenisowy. Natomiast żołnierze pełniący służbę w 3. BR OP, w kontrolowanym okresie nie byli dowożeni na zajęcia z WF odbywające się w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Sochaczewie²³, oddalonym o około sześć kilometrów od miejsca stacjonowania jednostki wojskowej. W opinii NIK, dowódcy jednostek powinni zapewniać transport żołnierzy na zajęcia szkolenia programowego odbywające się poza terenem jednostki. Niezabezpieczenie transportu na zajęcia, w ocenie NIK, mogło negatywnie wpływać na frekwencję.

Nierozliczenie wykorzystania karnetów na pływalni w 3. BR OP

Żołnierzom 3. BR OP, w ramach realizowania zajęć z pływania, zapewniono możliwość korzystania z pływalni zlokalizowanej w MOSiR w Sochaczewie. Wykupiono dla nich w tym celu w 2020 r. karnety o wartości 7,2 tys. zł, a w 2022 r. za kwotę 6 tys. zł. Na karnetach zakodowane były środki pieniężne przeliczane na minuty. Limit wynosił 1 tys. minut. W dowództwie 3. BR OP nie dokonywano końcowego rozliczenia wykorzystania zakupionych karnetów, co zdaniem NIK, mogło skutkować niepełnym wykorzystaniem zakupionego limitu oraz brakiem wiedzy dowódcy dotyczącej faktycznych potrzeb w tym zakresie. Ponadto utrudniało planowanie zakupu karnetów na kolejny rok.

Przekroczony limit grup szkoleniowych w 6. BPD

Limit przyjęty w 6. BPD przez Sekcję Wychowania Fizycznego i Sportu dotyczący liczby żołnierzy, którzy mogą być szkoleni przez jednego instruktora prowadzącego zajęcia z zakresu wychowania fizycznego i sportu dla grup, wynosił (w 14 poniższych dyscyplinach):

- 15 osób na zajęciach z dziesięciu tematów, tj. 1. Atletyka terenowa i specjalistyczne ćwiczenia na torach przeszkód; 2. Gimnastyka i ćwiczenia siłowe; 3. Walka wręcz; 4. Pływanie i ratownictwo wodne; 5. Piłka ręczna; 6. Piłka siatkowa; 7. Piłka koszykowa; 8. Piłka nożna; 9. Marsze; 10. Jeździectwo.
- 8 osób na zajęciach z Narciarstwa;
- 4 osoby na zajęciach z trzech tematów, tj. 1. Wspinaczka i ratownictwo górskie; 2. Wioślarstwo; 3. Żeglarstwo.

W okresie objętym kontrolą odnotowano przypadki szkolenia z WF grup liczących więcej osób niż obowiązujący limit tj.:

- 6. bdow w zajęciach Walki wręcz powyżej 15 osób;
- 6. bpd w zajęciach dot. dziewięciu tematów (powyżej 15 osób), tj. 1. Atletyka terenowa i specjalistyczne ćwiczenia na torach przeszkód; 2. Gimnastyka i ćwiczenia siłowe; 3. Walka wręcz; 4. Pływanie i ratownictwo wodne; 5. Piłka ręczna; 6. Piłka siatkowa; 7. Piłka koszykowa; 8. Piłka nożna; 9. Marsze;
- 6. bpd w zajęciach Żeglarstwo powyżej 4 osób oraz w zajęciach dot. ośmiu tematów (powyżej 15 osób), tj. 1. Atletyka terenowa i specjalistyczne ćwiczenia na torach przeszkód; 2. Gimnastyka i ćwiczenia siłowe; 3. Walka wręcz; 4. Piłka ręczna; 5. Piłka siatkowa; 6. Piłka koszykowa; 7. Piłka nożna; 8. Marsze;
- 16. bpd w zajęciach dot. ośmiu tematów (powyżej 15 osób), tj. 1. Atletyka terenowa i specjalistyczne ćwiczenia na torach przeszkód; 2. Gimnastyka i ćwiczenia siłowe; 3. Walka wręcz; 4. Piłka ręczna; 5. Piłka siatkowa; 6. Piłka koszykowa; 7. Piłka nożna; 8. Marsze.

²³ Dalej: MOSiR w Sochaczewie.

5.2. Ograniczenie realizacji współzawodnictwa sportowego w związku z pandemią COVID-19, zaangażowaniem żołnierzy DG RSZ w ochronę granicy polsko - białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie; wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach

Realizacja przez Dowództwo Generalne RSZ dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego pomimo trwania epidemii COVID-19 oraz sytuacji kryzysowych

Udział żołnierzy Dowództwa Generalnego RSZ we współzawodnictwie sportowym nie został ograniczony w związku z pandemią COVID-19, kryzysem na granicy polsko – białoruskiej oraz wojną w Ukrainie.

W okresie trwania epidemii COVID-19 Dowódca Generalny RSZ zdecydował o przeprowadzeniu w podległych jednostkach wojskowych dodatkowych 61 zawodów sportowych, niewynikających z Planów – kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP oraz 92 dodatkowych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych przygotowujących do ww. zawodów.

W trakcie obowiązywania stanu epidemii na terenie Polski, tj. od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r., władze cywilne, w tym sanitarne oraz wojskowe, wydały szereg zakazów, wytycznych oraz rekomendacji związanych z epidemią COVID-19²⁴. Pomimo ograniczeń oraz wydanych na ich podstawie przez Dowódcę Generalnego RSZ²⁵ rozkazów, dotyczących przeciwdziałania epidemii w latach 2020–2022, Dowódca Generalny RSZ nie wydał rozkazów odwołujących dodatkowe zawody sportowe oraz zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. W listopadzie 2020 r. Inspektor Szkolenia DG RSZ wystąpił do podległych jednostek wojskowych z pismem odwołującym, z powodu epidemii COVID-19 jedynie Mistrzostwa DG RSZ w wieloboju żołnierskim²⁶. Ponadto w 2021 r. Szef Oddziału Wychowania Fizycznego i Sportu DG RSZ, na podstawie decyzji Dowódcy Generalnego RSZ, odwołał jedynie realizację Mistrzostw DG RSZ w narciarstwie biegowym.

NIK podkreśla, że w Siłach Zbrojnych RP od marca do grudnia 2020 r., z powodu epidemii COVID-19 odwołano 22 narodowe ćwiczenia dowódczo-sztabowe oraz ćwiczenia z wojskami, a także 46 ćwiczeń międzynarodowych z udziałem polskich jednostek wojskowych. W 2021 r. odwołano cztery narodowe ćwiczenia dowódczo-sztabowe oraz ćwiczenia z wojskami, a także dziewięć ćwiczeń międzynarodowych z udziałem polskich jednostek wojskowych²⁷.

Pomimo wprowadzenia szeregu restrykcji i ograniczeń w 2020 r., tylko w okresach największych obostrzeń i zakazów, tj. marzec oraz wrzesień – grudzień, jednostki wojskowe podległe DG RSZ zrealizowały osiem dodatkowych zawodów sportowych oraz sześć zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Od stycznia do maja 2021 r. zrealizowano dziewięć zawodów sportowych oraz 20 zgrupowań, natomiast od stycznia do maja 2022 r. 13 zawodów oraz 41 zgrupowań. W ocenie Izby realizacja ww. przedsięwzięć była działaniem niecelowym, które powodowało zwiększenie ryzyka zarażenia wirusem żołnierzy i pracowników wojska w nich uczestniczących.

²⁴ Na podstawie § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d *rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze RP stanu epidemii*, ustanowiono czasowe ograniczenie prowadzenia działalności związanej ze sportem. W okresie największych restrykcji wprowadzono m.in. zakaz przemieszczania się.

²⁵ Rozkazy: Nr 80 DG RSZ z dnia 2 marca 2020 r. *do przygotowania wojsk do działań związanych ze zwalczaniem zagrożenia epidemiologicznego SZ RP oraz do wsparcia Cywilnej Służby Zdrowia*, Nr 96 DG RSZ z dnia 11 marca 2020 r. *w sprawie realizacji przedsięwzięć związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się koronawirusa* oraz Nr 118 DG RSZ z dnia 26 marca 2020 r. *w sprawie szczególnych rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*.

²⁶ Pismo ISZ DG RSZ nr 47463/DG/2/20 z dnia 6 listopada 2020 r., dotyczące odwołania Mistrzostw DG RSZ w wieloboju żołnierskim skierowane do 12. DZ, 11. DKPanc, 16. DZ, 18. DZ, 3. FO oraz 3. BR OP.

²⁷ Pismo I-szego Zastępcy SG WP z dnia 8 listopada 2023 r. dotyczące odwołania ćwiczeń narodowych oraz międzynarodowych w SZ RP w latach 2020-2021 (RPW/16918/2023-1P).

Wpływ sytuacji kryzysowych na realizację współzawodnictwa sportowego

W 11. DKPanc w czasie epidemii COVID-19, w trakcie której zaangażowano żołnierzy w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie, cztery z dziewięciu JW.11.DKPanc nie uczestniczyło w pozaplanowych, tzn. niewynikających z Planów-kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ zawodach lub innych przedsięwzięciach sportowych. Pozostałych pięć JW 11. DKPanc wydzieliło żołnierzy do pojedynczych przedsięwzięć typu: biegi Sylwestrowe w 2021 r. i 2022 r.; bieg Tropem Wilczym w 2020 r.; bieg upamiętniający 20 rocznicę 9/11 w 2021 r. Realizacja wymienionych przedsięwzięć ograniczała się do bezkosztowego umożliwienia grupom liczącym od jednego do 30 żołnierzy udziału w kilkugodzinnych przedsięwzięciach organizowanych przez inne podmioty.

Z uwagi na epidemię COVID-19 Dowódca 3. BR OP odwołał realizację ośmiu przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego realizowanych na poziomie brygady tj. wszystkich zaplanowanych na 2020 r. po ogłoszeniu epidemii. W 2020 r. w okresie epidemii COVID-19 Dowódca 3. BR OP nie organizował zawodów na szczeblu brygady natomiast skierował żołnierzy do udziału w dwóch zawodach na wyższym szczeblu (tenis ziemny – 10 żołnierzy, biegi na orientację – 20 żołnierzy). W 2021 r. z powodu epidemii COVID-19 Dowódca 3. BR OP odwołał realizację czterech przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego realizowanych na poziomie brygady. W 2022 r. Dowódca 3. BR OP nie odwoływał przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego z uwagi na epidemię COVID-19. Natomiast z uwagi na zaangażowanie żołnierzy jednostki wojskowej w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie Dowódca 3. BR OP odwołał realizację sześciu przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego planowanych do realizacji na poziomie brygady. W okresie objętym kontrolą 3. BR OP i podległe dywizjony nie organizowały dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego, zawodów i przedsięwzięć sportowych, które nie wynikały z Planów-kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ.

Dodatkowe przedsięwzięcia sportu masowego w okresie objętym kontrolą nie wynikające z Planów – kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ zorganizowały trzy jednostki wojskowe wchodzące w skład 6. BPD w miejscach stałej dyslokacji. Przedsięwzięcia realizowane były w okresie objętym obniżonymi obostrzeniami dotyczącymi sportów masowych oraz nie realizowaniem w tych terminach zadań związanych ze wsparciem ochrony granicy polsko-białoruskiej.

Wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia

W 11. DKPanc do zbadania wpływu udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia programowego, jako próbę wytypowano 10. BKPanc, która w kontrolowanym okresie miała najwyższe, z mierzonych w 11. DKPanc, wskaźniki zaangażowania w pozaprogramowe zajęcia sportowe. W związku z przyjętym w 10. BKPanc, podobnie jak w innych JW 11. DKPanc, rozwiązaniem polegającym na organizowaniu części zgrupowań przygotowujących do zawodów sportowych w macierzystym garnizonie oraz częściowym udziałem żołnierzy wyznaczonych na takie zgrupowanie, zarówno w szkoleniu programowym swoich etatowych grup szkoleniowych jak i w szkoleniu pozaprogramowym, w ramach utworzonego zgrupowania, żołnierze wyznaczeni do takich zgrupowań uczestniczyli w części zajęć szkolenia programowego. Co do zasady w czasie, w którym uczestniczyli w szkoleniu pozaprogramowym, nie uczestniczyli w szkoleniu programowym swoich etatowych grup szkoleniowych. W związku z przyjętą w 11. DKPanc metodą liczenia frekwencji i kwalifikowania rodzajów nieobecności na zajęciach szkolenia programowego, ewidencyjnie żołnierze tacy byli jednak traktowani jako obecni na zajęciach. Analiza udziału wytypowanej do zbadania populacji żołnierzy zaangażowanych w pozaprogramowych zajęciach sportowych wykazała, że z powodu wyznaczenia do udziału w tych zajęciach w większości

nie uczestniczyli oni w zasadniczych przedsięwzięciach szkoleniowych swoich pododdziałów, tj. m.in.: strzelaniach bojowych, dniach gotowości mobilizacyjnej i bojowej, ćwiczeniach czy zgrupowaniach zadaniowych organizowanych w związku z sytuacjami kryzysowymi.

W 3. BR OP szczegółowemu badaniu poddano 10 żołnierzy 33. dr OP oraz 37. dr OP którzy, z uwagi na udział w przedsięwzięciach współzawodnictwa sportowego, byli nieobecni w jednostkach od 11 do 132 dni. W czasie trwania zawodów żołnierze ci nie uczestniczyli w szkoleniu programowym prowadzonym w ich jednostkach obejmującym wszystkie tematy szkolenia łącznie ze szkoleniem ogniowym. Żołnierze, którzy najwięcej dni spędzili poza jednostką zajmowali stanowiska instruktorów wychowania fizycznego, kierowcy elektromechanika, technika w zespole ogniowym.

W 6. BPD do szczegółowej kontroli wybrano 10 żołnierzy 6. bpd²⁸, którzy w latach 2020–2022 najwięcej dni (od 44 do 146) uczestniczyli w zawodach, zgrupowaniach i innych przedsięwzięciach związanych ze współzawodnictwem sportowym. Wybrani żołnierze posiadali specjalizację strzelca, celowniczego, radiotelefonisty, operatora, dowódcy drużyny, dowódcy działonu. W okresie objętym kontrolą dziewięciu z dziesięciu żołnierzy 6. bpd zaangażowanych we współzawodnictwo sportowe, którzy najwięcej dni uczestniczyli w zawodach nie uczestniczyło przynajmniej w jednym głównym przedsięwzięciu szkoleniowym.

NIK zauważa, że udział żołnierzy we współzawodnictwie sportowym uniemożliwił równoległe uczestnictwo w szkoleniu programowym. Żołnierze ci nie byli obecni na co najmniej jednym głównym przedsięwzięciu szkoleniowym.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o obronie Ojczyzny głównym zadaniem Sił Zbrojnych RP jest stanie na straży suwerenności i niepodległości państwa oraz jego bezpieczeństwa i pokoju. Realizacja tego zadania odbywa się m.in. poprzez szkolenie programowe żołnierzy zawodowych, a także ich udział w ćwiczeniach oraz treningach jednostek na różnym poziomie Sił Zbrojnych. Ustalenia kontroli wykazały, że ze względu na udział we współzawodnictwie sportowym, żołnierze Ci nie brali udziału w głównych przedsięwzięciach związanych z przeznaczeniem jednostek wojskowych, w których pełnili służbę.

5.3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk

Niecelowy dobór przez Dowództwo Generalne RSZ i 3. BR OP tematyki zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych

Tematyka prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych nie wynikała ze specyfiki działania Dowództwa Generalnego RSZ oraz z zajmowanych przez żołnierzy stanowisk.

Dowództwo Generalne RSZ w sposób niecelowy dobierało tematykę zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Tematyka ta nie była związana z przygotowaniem żołnierzy do realizacji zadań wynikających ze specyfiki Dowództwa oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk etatowych. Dowództwo Generalne RSZ w latach 2020–2022 zrealizowało osiem zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych z wychowania fizycznego o tematyce narciarstwo w Ośrodku Szkolenia Piechoty Górskiej w Dusznikach-Zdroju oraz Wojskowym Ośrodku Szkoleniowo-Kondycyjnym w Zakopanem. Wszystkie zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe w Dowództwie Generalnym RSZ zostały zrealizowane jako zgrupowania uzupełniające. NIK zaznacza, że Dowództwo nie posiadało stanowisk etatowych i nie realizowało, w okresie przeprowadzonej kontroli, zadań, dla których niezbędna była realizacja celów szkoleniowych z wychowania fizycznego,

²⁸ W wybranej jednostce wojskowej w latach 2020–2022 było najwięcej żołnierzy zaangażowanych we współzawodnictwo sportowe.

w zakresie opanowania indywidualnej umiejętności jazdy na nartach zjazdowych.

Z kolei 3. BR OP w 2020 r. w okresie epidemii COVID-19, niecelowo zorganizowało jedno ogólnorozwajowe zgrupowanie kondycyjno-szkoleniowe, nieprzygotowujące do zawodów sportowych, na które skierowano 33 uczestników. Pozostałe, 30 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych zorganizowano w celu przygotowanie żołnierzy do konkretnych zawodów sportowych na szczeblu DG RSZ. NIK podkreśla, że w trakcie obowiązywania stanu epidemii na terenie Polski, tj. od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r., władze cywilne oraz wojskowe, wydały szereg zakazów, wytycznych oraz rekomendacji związanych z epidemią COVID-19.

Tematyka zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w pozostałych skontrolowanych jednostkach

Jednostki wojskowe wchodzące w skład 11. DKPanc skierowały żołnierzy do udziału w 54 zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych²⁹ o tematyce: narciarstwo, marsze, atletyka terenowa. Udział żołnierzy w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych wspierał opanowanie przez nich specyficznych, indywidualnych umiejętności, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów szkoleniowych i bojowych przez poszczególne JW 11. DKPanc.

W 6. BPD tematyka zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych obejmowała 15 dyscyplin sportowych³⁰ i odpowiadała tematom ustalonym w ramowym planie szkolenia Brygady oraz umożliwiała realizację zadań wynikających z wojennego przeznaczenia jednostek wojskowych. W okresie objętym kontrolą żołnierze 6. BPD uczestniczyli łącznie w 67 zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych. Wszystkie przeprowadzone zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe wynikały z konieczności przygotowania żołnierzy do zawodów zawartych w Planach-kalendarzach przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP lub Dowódcy Generalnego RSZ na dany rok.

Nierzetelne kwalifikowanie żołnierzy Dowództwa Generalnego RSZ na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe

Dowództwo Generalne RSZ w sposób nierzetelny kwalifikowało żołnierzy na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe. Pomimo iż, komórki organizacyjne Dowództwa Generalnego RSZ zgłaszały kandydatów, zgodnie z przyjętymi zasadami (ujętych w rozkazach Dowódcy Generalnego RSZ³¹), to jednak do uczestnictwa w zgrupowaniach³² kwalifikowano żołnierzy, którzy uczestniczyli we wcześniej zrealizowanych zgrupowaniach. Dowódca Generalny RSZ nie zachował przyjętej przez siebie zasady rotacyjności³³, nie dając możliwości uczestnictwa żołnierzom, którzy wcześniej nie brali udziału w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych. W latach 2020–2022 NIK stwierdziła następujące działania DG RSZ w przedmiotowym zakresie: [1] w 2020 r. jeden żołnierz uczestniczył w dwóch zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych; [2] w 2021 r. – dwaj żołnierze uczestniczyli w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych, którzy wzięli również udział w zgrupowaniach zorganizowanych w 2020 r. oraz w 2021 r.; [3] w 2022 r. dziewięciu żołnierzy uczestniczyło w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych, którzy byli również uczestnikami zgrupowań zorganizowanych w 2020 r. lub 2021 r.

Dobór żołnierzy na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe w 11. DKPanc, 3. BR OP oraz 6. BPD

Dowódca 11. DKPanc nie opracował formalnego dokumentu określającego zasady doboru uczestników zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Podczas ustalania składu zgrupowania uwzględniano: [1] systematyczny udział w szkoleniu programowym z wychowania fizycznego; [2] ocenę minimum „dobrą” z rocznego sprawdzianu sprawności fizycznej; [3] odpowiedni stan zdrowia; [4] brak przeciwwskazań dyscyplinarnych; oraz [5] zachowanie

²⁹ W tym: w 2020 r. – 11; w 2021 r. – 31; w 2022 r. – 12.

³⁰ 1. Narciarstwo. 2. Tenis Stołowy. 3. Futsal – halowa piłka nożna. 4. Koszykówka. 5. Wielobój. 6. Strzelanie; 7. WWBK (walka w bliskim kontakcie). 8. Judo. 9. BnO (bieg na orientację). 10. OSF/BP (pokonywanie Ośrodka Sprawności Fizycznej/ bieg patrolowy). 11. Pływanie. 12. Siatkówka. 13. Biegi przełajowe. 14. Badminton. 15. Tenis ziemny.

³¹ Rozkaz Nr 602 z dnia 17 grudnia 2019; rozkaz Nr 416 z dnia 14 października 2020 r. oraz rozkaz Nr 511 z dnia 19 listopada 2021 r.

³² W 2020 r. – 36 kandydatów, zakwalifikowano 15, natomiast w 2021 r. 21, zakwalifikowano 14 żołnierzy zawodowych.

³³ Rozkaz nr 602 DG RSZ z 17 grudnia 2019 r. – pkt 8 ppkt 21 lit. d; rozkaz nr 415 DG RSZ z 14 października 2020 r. - pkt 8 ppkt 21 lit. d oraz pkt 7 ppkt 21 lit. d.

rotacyjności grup szkoleniowych. W wytypowanej do zbadania 10. BK Panc nie stwierdzono przypadków udziału tych samych żołnierzy w więcej niż jednym zgrupowaniu kondycyjno-szkoleniowym.

W 3. BR OP na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe kierowani byli żołnierze, którzy wykazywali predyspozycje sportowe w konkretnej dyscyplinie oraz którzy uzyskiwali wysokie wyniki, podczas realizacji współzawodnictwa sportowego na szczeblu Brygady oraz podczas sprawdzianu sprawności fizycznej. W doborze żołnierzy na zgrupowania czynny udział brali instruktorzy WF z podległych jednostek wojskowych. Żołnierze kierowani na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe byli jednocześnie kierowani do udziału w Mistrzostwach Sił Powietrznych.

W 6. BPD Selekcja żołnierzy odbywała się poprzez weryfikację umiejętności sportowych na mistrzostwach wewnątrz batalionów a następnie na mistrzostwach 6 Brygady. Dobór żołnierzy na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe dokonywany był na najniższych szczeblach rywalizacji sportowej, tj. na etapie kompanii, w której podczas realizacji szkolenia programowego z wychowania fizycznego wyróżniają się żołnierze z danych dyscyplin wybierani byli do reprezentacji kompanii do zawodów. W trakcie rywalizacji między kompaniami wyłaniano najlepszych zawodników do reprezentowania batalionu w zawodach szczebla wyższego. W pierwszej kolejności zawodnicy z pierwszych miejsc byli kierowani na zgrupowania, celem poprawy swoich umiejętności i zaprezentowania ich na mistrzostwach wyższego szczebla. Weryfikacji poddano dobór sześciu żołnierzy, którzy brali udział w dwóch oraz trzech zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych. Wymienieni uczestnicy zajmowali czołowe miejsca w dyscyplinach mających związek z tematyką zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego.

NIK zauważa że tematyka i podejście do zorganizowanych przez skontrolowane jednostki zgrupowań kondycyjno-szkoleniowe były różne. W DG RSZ zorganizowano jedynie zgrupowania o tematyce narciarstwo, w 11. DK Panc tematykę dostosowano do osiągania celów szkoleniowych i bojowych, a w 3. BR OP oraz 6. BPD celem zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych było przygotowanie żołnierzy do współzawodnictwa sportowego.

NIK podkreśla, że intencją zorganizowanych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych było doskonalenie wybranych umiejętności fizycznych ograniczonej liczby żołnierzy, natomiast zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe zorganizowane przez skontrolowane jednostki nie aktywizowały żołnierzy, którzy osiągnęli najniższe oceny ze sprawdzianów sprawności fizycznej. Ponadto w opinii NIK, organizowanie zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w okresie epidemii COVID-19, pomimo zawieszenia znacznej ilości przedsięwzięć szkoleniowych, w tym w latach 2020–2021 egzaminów ze sprawności fizycznej, było działaniem stwarzającym niepotrzebne ryzyko zachorowania żołnierzy oraz organizatorów.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe

Pytanie definiujące cel główny	Celem głównym kontroli było udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy właściwie realizowano zadania w zakresie wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz obozów kondycyjnych w Dowództwie Generalnym RSZ i jednostkach podległych.
Cele szczegółowe	<p>Założono, że badania kontrolne umożliwią udzielenie odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czy zapewniono żołnierzom warunki do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz czy zajęcia realizowane one były zgodnie z założeniami? 2. Czy udział żołnierzy DG RSZ i podległych jednostek wojskowych we współzawodnictwie sportowym został ograniczony w związku z ich zaangażowaniem w sytuacje kryzysowe oraz czy udział żołnierzy we współzawodnictwie sportowym wpływał na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach? 3. Czy tematyka prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych i dobór uczestników wynikał ze specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk?
Zakres podmiotowy	Kontrolą objęto cztery jednostki: Dowództwo Generalne RSZ, 11. Lubuską Dywizję Kawalerii Pancerniej, 3. Brygadę Rakietową Obrony Powietrznej, 6. Brygadę Powietrznodesantową.
Kryteria kontroli	Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³⁴ , z uwzględnieniem kryteriów: legalności, rzetelności, celowości i gospodarności.
Okres objęty kontrolą	Okres 1 stycznia 2020 r. – 31 grudnia 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Działania na podstawie art. 29 ustawy o NIK	<p>W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o NIK, pozyskano informacje od:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ministerstwa Obrony Narodowej; – Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia MON; – Zarządu Planowania Użycia Sił Zbrojnych i Szkolenia – P3/P7 Sztabu Generalnego WP; – Wojskowego Ośrodka Szkoleniowo-Kondycyjnego w Zakopanem; – Ośrodka Szkolenia Piechoty Górskiej w Dusznikach Zdroju; – 10. pułku samochodowego w Warszawie; – Oddziału zabezpieczenia DGW; – 2. Wojskowego Oddziału Gospodarczego we Wrocławiu; – 35. Wojskowego Oddziału Gospodarczy w Krakowie; – 4. Wojskowego Oddziału Gospodarczego w Gliwicach; – 42. Bazy Lotnictwa Szkolnego.
Stan realizacji wniosków pokontrolnych	W wyniku kontroli w czterech wystąpieniach pokontrolnych sformułowano ogółem 10 wniosków pokontrolnych z czego pięć z nich zostało zrealizowanych, a pozostałych pięć znajduje się w trakcie realizacji. Wnioski skierowane do Dowódcy Generalnego RSZ dotyczyły: [1] objęcia skutecznym nadzorem

³⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

podległe jednostki wojskowe w zakresie prowadzenia ewidencji zajęć wychowania fizycznego, realizacji obowiązkowego wymiaru zajęć wychowania fizycznego oraz prowadzenia ich przez osoby posiadające niezbędne kwalifikacje; [2] dostosowania tematyki zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych do realizacji zadań wynikających ze specyfiki DG RSZ oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk etatowych. Wnioski skierowane do Dowódców pozostałych skontrolowanych jednostek dotyczyły: [1] realizacji obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego; [2] umożliwienia korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi; [3] rzetelnego prowadzenia dzienników lekcyjnych; [4] prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przez osoby wykwalifikowane.

Udział innych organów kontroli na podstawie art. 12 ustawy o NIK

Inne organy kontroli nie brały udziału w kontroli NIK (na podstawie art. 12 ustawy o NIK).

Pozostałe informacje

Kontrolę nr P/23/028 – Zadania realizowane przez Dowództwo Generalne RSZ i jednostki podległe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy rozpoczęto w dniu 1 czerwca 2023 r., a zakończono w dniu 24 listopada 2023 r. W kontroli zastrzeżenia do treści wystąpienia pokontrolnego, które oddalono w całości, złożyło jedynie Dowództwo Generalne RSZ. Zastrzeżenie dotyczyło negatywnej oceny realizacji zadań w zakresie wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych.

Wykaz jednostek kontrolowanych

W kontroli uczestniczyły Departament Obrony Narodowej oraz dwie Delegatury NIK.

Lp.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej
1.	Departament Obrony Narodowej	Dowództwo Generalne RSZ	gen. broni. Marek Sokołowski od 11 października 2023 r. gen. Wiesław Kukuła od 7 lutego 2023 r. do 10 października 2023 r. gen. Jarosław Mika od 8 lutego 2017 r. do 6 lutego 2023 r.
2.	Delegatura NIK we Wrocławiu	11 Lubuska Dywizja Kawalerii Pancерnej	gen. bryg. Piotr Fajkowski od 29 września 2023 r. gen. dyw. Piotr Trytek od 1 października 2020 r. do 29 września 2023 r. gen. dyw. Piotr Parylak od 20 marca 2020 r. do 1 października 2020 r. gen. dyw. Stanisław Czosnek od 7 lutego 2017 r. do 20 marca 2020 r.

3.	Departament Obrony Narodowej	3 Brygada Rakietowa Obrony Powietrznej	gen. bryg. Sławomir Kojło od 3 stycznia 2022 r. płk. Mariusz Czecko od 15 listopada 2021 r. do 2 stycznia 2022 r. gen. bryg. Kazimierz Dyński od 1 lipca 2020 r. do 14 listopada 2021 r. gen. bryg. Andrzej Dąbrowski od 1 kwietnia 2018 r. do 30 czerwca 2020 r.
4.	Delegatura NIK w Krakowie	6 Brygada Powietrznodesantowa	gen. bryg. Michał Strzelecki od 1 lipca 2022 r. płk Artur Wiatrowski od 21 marca 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. gen. bryg. Grzegorz Grodzki od 18 listopada 2019 r. do 20 marca 2022 r.

Wykaz ocen kontrolowanych jednostek

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*/	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
1.	Dowództwo Generalne RSZ	negatywna		<ul style="list-style-type: none"> - niezapewnienie żołnierzom DG RSZ niezbędnej sportowej infrastruktury szkoleniowej do realizacji programów szkoleń z zakresu wychowania fizycznego - nieprowadzenie ewidencji, umożliwiającej weryfikację realizacji przez żołnierzy obowiązkowego wymiaru godzin zajęć z wychowania fizycznego - nieprzeprowadzanie w DG RSZ porannego rozruchu fizycznego w latach 2021-2022 - brak należytego nadzoru nad realizacją przedsięwzięć wychowania fizycznego w DG RSZ i podległych jednostkach wojskowych - nierzetelne i niecelowe działanie dotyczące realizacji w jednostkach wojskowych podległych DG RSZ w okresie epidemii COVID-19 dodatkowych 61 zawodów sportowych, niewynikających z Planów-kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych RP oraz 92 dodatkowych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych przygotowujących do ww. zawodów - niecelowy dobór tematyki zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, niezwiązanej z przygotowaniem żołnierzy zawodowych do realizacji zadań wynikających ze specyfiki Dowództwa Generalnego RSZ oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk etatowych - niecelowe kwalifikowanie żołnierzy zawodowych na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe
2.	11. Lubuska Dywizja Kawalerii Pancerniej	w formie opisowej	Zapewnienie żołnierzom dostępu do niezbędnej sportowej infrastruktury szkoleniowej	<ul style="list-style-type: none"> - w zbadanych grupach szkoleniowych praktyczny wymiar szkolenia z WF zrealizowano w wymiarze niższym od pierwotnie zaplanowanego i jednocześnie niższym niż określono w dokumentach normatywnych - zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone były przez żołnierzy nie posiadających odpowiednich uprawnień - w 11. DKPanc przyjęto metodę liczenia frekwencji na zajęciach powodującą nieprawidłową ewidencję części żołnierzy faktycznie nieobecnych na zajęciach traktując ich jako obecnych na zajęciach

3.	3. Brygada Rakietowa Obrony Powietrznej	w formie opisowej	Nieorganizowanie dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego oraz rezygnacja z organizacji części wcześniej zaplanowanych przedsięwzięć sportowych, co sprzyjało funkcjonowaniu brygady w czasie sytuacji kryzysowych.	<ul style="list-style-type: none"> - brak nadzoru Dowódcy 3. BR OP nad podległymi dywizjonami w zakresie realizacji obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego - nierzetelne prowadzenie ewidencji zajęć z WF w dziennikach lekcyjnych dowództwa 3. BR OP oraz nierzetelnie realizowany nadzór nad prowadzeniem dzienników lekcyjnych w podległych dywizjonach - niezapewnienie żołnierzom 3. BR OP możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi - niecelowe zorganizowanie w 2020 r. w okresie epidemii COVID-19 przez Dowódcę 3. BR OP zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego
4.	6. Brygada Powietrznodesantowa	w formie opisowej	Zaangażowanie żołnierzy we współzawodnictwo sportowe nie wpływało na poziom ich wyszkolenia indywidualnego i zespołowego.	<ul style="list-style-type: none"> - żołnierz cz.p.o Instruktora WF i Sportu w 6. bpd nie posiadał kwalifikacji wymaganych do prowadzenia zajęć z WF - liczba godzin z wychowania fizycznego zrealizowana w cyklu rocznym przez JW nie spełniała wymogów określonych w dokumentach normatywnych - brak spójności pomiędzy zapisami w systemie elektronicznym SEW on-line, a danymi wykazanymi w dziennikach ewidencji grup szkoleniowych - w dziennikach ewidencji szkolenia WF Kadry Dowódczej 6 Brygady nie został wpisany Dowódca 6. BPD

*/ pozytywna / negatywna / w formie opisowej

6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno- -ekonomicznych

Funkcjonowanie Dowództwa Generalnego RSZ	<p>Na podstawie art. 11a. ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP³⁵ do zakresu działania Dowódcy Generalnego RSZ należało między innymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. realizacja programów rozwoju Sił Zbrojnych; 2. planowanie, organizowanie i prowadzenie szkolenia podległych jednostek wojskowych i związków organizacyjnych Sił Zbrojnych; 3. szkolenie rezerw osobowych na potrzeby użycia w sytuacji kryzysowej lub w razie wojny oraz utrzymywanie ich w gotowości do tego użycia; 4. realizacja zadań dotyczących logistyki wojskowej w jednostkach wojskowych i związkach organizacyjnych Sił Zbrojnych; 5. zarządzanie i przeprowadzanie kontroli w podległych jednostkach wojskowych i związkach organizacyjnych.
	<p>Dowódca Generalny wykonuje swoje zadania przy pomocy Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych – art. 11a ust. 3 cytowanej ustawy.</p>
	<p>Na mocy art. 11a ust. 4 ww. ustawy Minister Obrony Narodowej określił szczegółowy zakres działania, siedzibę i strukturę organizacyjną Dowództwa Generalnego wydając zarządzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nr Z-1/MON z dnia 6 lutego 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania, struktury organizacyjnej oraz siedziby Dowództwa Generalnego RSZ – zmiana zarządzenia Nr Z-3/MON; – Nr Z-4/MON z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania, struktury organizacyjnej oraz siedziby Dowództwa Generalnego RSZ
	<p>Powyższe zarządzenia nie były opublikowane i są dokumentami niejawnymi.</p>
	<p>Na podstawie art. 20, ust 1 i 2 ustawy o obronie Ojczyzny do zakresu działania Dowódcy Generalnego, należało m.in:</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. dowodzenie jednostkami wojskowymi i związkami organizacyjnymi Sił Zbrojnych, z wyłączeniem jednostek wojskowych lub związków organizacyjnych Sił Zbrojnych: <ol style="list-style-type: none"> a. bezpośrednio podległych Ministrowi Obrony Narodowej; b. bezpośrednio podporządkowanych Szefowi Sztabu Generalnego Wojska Polskiego; c. podporządkowanych Dowódcy Operacyjnemu; d. podporządkowanych Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej; e. podporządkowanych Dowódcy Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni; f. podporządkowanych innym organom lub podmiotom; 2. realizacja Programu Rozwoju Sił Zbrojnych; 3. planowanie, organizowanie i prowadzenie szkolenia podległych jednostek wojskowych i związków organizacyjnych; 4. zarządzanie i przeprowadzanie kontroli w podległych jednostkach wojskowych i związkach organizacyjnych.
Funkcjonowanie jednostek wojskowych podległych Dowództwu Generalnemu RSZ	<p>Szczegółowe zadania jednostek wojskowych podległych DG RSZ w zakresie planowania i realizacji procesu szkolenia, w tym z obszaru wychowania fizycznego i sportu, określają szczegółowe zakresy działania poszczególnych podmiotów.</p>

³⁵ Dz. U. z 2021, poz. 372, uchylona z dniem 23 kwietnia 2022 r.

**Wychowanie fizyczne
w resorcie obrony
narodowej**

Wyrazem istotnego znaczenia wychowania fizycznego i sportu oraz sprawności fizycznej żołnierzy są zapisy zawarte w głównych dokumentach regulujących funkcjonowanie Sił Zbrojnych RP.

W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych ustawodawca w art. 50a ust.1³⁶, wskazał konieczność utrzymywania przez żołnierzy zawodowych sprawności fizycznej, a w ust. 2 wskazuje, że żołnierz zawodowy jest poddawany w roku kalendarzowym rocznemu sprawdzianowi sprawności fizycznej.

W art. 26 ust. 8 cytowanej ustawy, odnoszącym się do opiniowania służbowego żołnierzy zawodowych, ustawodawca ustalił, że żołnierz zawodowy nie może otrzymać z opiniowania służbowego oceny wyższej niż dostateczna, w przypadku uzyskania przez opiniowanego żołnierza zawodowego oceny niedostatecznej ze sprawdzianu sprawności fizycznej lub nieprzystąpienia do tego sprawdzianu, chyba że został z niego zwolniony na podstawie art. 50a ust. 3.

W ustawie o obronie Ojczyzny zapis art. 50a ust.1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych transferowano do art. 332 ust. 1, analogicznie wskazując konieczność utrzymywania przez żołnierzy zawodowych sprawności fizycznej zapewniającej wykonywanie przez nich zadań służbowych. Zgodnie z art. 332 ust. 2 cytowanej ustawy, żołnierz zawodowy jest obowiązany na polecenie dowódcy jednostki wojskowej do uczestnictwa w zorganizowanych zajęciach z wychowania fizycznego.

Zadania wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy zostały szczegółowo opisane w rozporządzeniu w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu. W cytowanym rozporządzeniu określono:

1. zadania realizowane w ramach zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu;
2. wzorcowy program zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu;
3. formy organizacyjne zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu;
4. wymagania, jakie powinny spełniać osoby prowadzące zajęcia z zakresu wychowania fizycznego i sportu.

W ww. rozporządzeniu ujęto wzorcowy program zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu, w tym następującą tematykę zajęć: atletykę terenową i specjalistyczne ćwiczenia na torach przeszkód, gimnastykę i ćwiczenia siłowe, walkę wręcz, pływanie i ratownictwo wodne, piłkę ręczną, piłkę siatkową, piłkę koszykową, piłkę nożną, marsze, narciarstwo, wspinaczkę i ratownictwo górskie, wioślarstwo, jeździectwo, żeglarstwo, zajęcia sportowe z różnych dyscyplin sportu i rekreacji ruchowej, ćwiczenia specjalistyczne na lotniczych gimnastycznych przyrządach specjalnych (LGPS) oraz sprawdziany.

W załączniku cytowanego rozporządzenia zapisano, że zajęcia z zakresu wychowania fizycznego i sportu prowadzone są w odniesieniu do:

1. żołnierzy zawodowych – co najmniej 4 godziny tygodniowo;
2. żołnierzy zawodowych jednostek specjalnych, aeromobilnych, rozpoznawczych oddziału specjalnego Żandarmerii Wojskowej w Warszawie – co najmniej 6 godzin tygodniowo;
3. żołnierzy zawodowych pełniących etatowe dyżury – co najmniej 12 godzin w okresie 28 dni;
4. żołnierzy służby kandydackiej – co najmniej 6 godzin tygodniowo, a w okresie szkolenia podstawowego co najmniej 16 godzin;
5. żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą w okresie szkolenia podstawowego – co najmniej 24 godziny.

³⁶ Żołnierz zawodowy jest obowiązany utrzymywać sprawność fizyczną zapewniającą wykonywanie przez niego zadań służbowych przez uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach z wychowania fizycznego.

Zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone są w ramach szkolenia programowego lub szkolenia uzupełniającego.

Zajęcia programowe z wychowania fizycznego prowadzone są na podstawie programów i diagramów szkolenia. Przykładowo, w Programie szkolenia pododdziałów wojsk pancernych, zmechanizowanych i zmotoryzowanych³⁷ podkreślono, że pomimo coraz doskonalszych rozwiązań technicznych w zakresie sprzętu wojskowego posługujący się nim żołnierz musi posiadać sprawność fizyczną umożliwiającą wykonywanie zadań w czasie dużego wysiłku psychofizycznego. Powinna to zapewnić właściwie dobrana tematyka z wychowania fizycznego (pkt 2.6, str. 35 cytowanego programu). W ww. programie zgodnie z modelowym podziałem godzin w cyklu szkoleniowym obejmującym szkolenie i realizację zadań w okresie 36 miesięcy, liczba godzin z wychowania fizycznego określona została na 528 (po 176 godzin w każdym roku), co nie spełnia wymogów rozporządzenia w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu³⁸.

Ocena indywidualnej sprawności fizycznej żołnierza prowadzona jest w ramach corocznych sprawdzianów sprawności fizycznej. Obowiązek przeprowadzania rocznego sprawdzianu sprawności fizycznej wynika z zapisów art. 50a ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych³⁹. Zapis ww. art transferowano do art. 332 ust. 4 ustawy o obronie Ojczyzny analogicznie wskazując, że żołnierz zawodowy jest poddawany w roku kalendarzowym rocznemu sprawdzianowi sprawności fizycznej.

Na podstawie art. 50a ust.6 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, Minister Obrony Narodowej wydał rozporządzenie z dnia 2 marca 2018 r. w sprawie przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych⁴⁰, w którym określił m.in. szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych. W § 11 ust.1 cytowanego rozporządzenia wskazano sposób dokonywania oceny sprawności fizycznej żołnierza zawodowego, który uwzględnił oceny z ćwiczeń, o których mowa w § 9 i § 10 ust. 1, uzyskanych przez żołnierza zawodowego podczas sprawdzianu sprawności fizycznej, w następujący sposób:

1. średnia 4,51 i wyższa – ocena bardzo dobra;
2. średnia od 3,51 do 4,50 – ocena dobra;
3. średnia od 2,51 do 3,50 – ocena dostateczna;
4. średnia 2,50 i niższa – ocena niedostateczna.

Ponadto, w § 11 ust.1 wskazano, że w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z wytrzymałości marszobiegowej na 3000 m lub pływania w czasie 12 minut żołnierz otrzymuje indywidualną ocenę ze sprawdzianu nie wyższą niż dostateczna.

Z dniem 1 stycznia 2021 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych⁴¹, zgodnie z którym uległy zmianie szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych, w tym w zakresie ustalania oceny sprawności fizycznej żołnierza zawodowego. Zgodnie z § 8 ust.1 cytowanego rozporządzenia, ocenę sprawności fizycznej żołnierza zawodowego ustala się na podstawie liczby punktów uzyskanych z konkurencji, o których mowa w § 7, z uwzględnieniem podziału żołnierzy zawodowych na kategorie wynikające z zapisów § 6.

³⁷ Sygn. DOW. GEN. wew. 78/2017.

³⁸ Np. w roku kalendarzowym obejmującym 52 tygodnie powinno być zaplanowane minimum 208 godzin zajęć z wychowania fizycznego dla żołnierzy zawodowych.

³⁹ Dz. U. z 2022, poz. 536, uchylona 23 kwietnia 2022 r.

⁴⁰ Dz. U. z 2018, poz. 625, uchylone 1 stycznia 2021 r.

⁴¹ Dz. U. z 2020, poz. 2331, obowiązywało do 23 października 2023 r.

W latach 2020–2021 Minister Obrony Narodowej ze względu na ograniczenia, nakazy i zakazy wynikające z wystąpienia stanu epidemii na obszarze RP, zwolnił żołnierzy zawodowych ze sprawdzianu sprawności fizycznej.

W resorcie obrony narodowej funkcjonują etatowe struktury organizacyjne wychowania fizycznego i sportu, które zgodnie z decyzją Nr 61/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie struktur wychowania fizycznego i sportu w resorcie obrony narodowej⁴² stanowią m.in.:

1. oddział wychowania fizycznego i sportu:
 - a. w Sztapie Generalnym Wojska Polskiego,
 - b. w Dowództwie Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych;
2. wydział wychowania fizycznego i sportu:
 - a. w Komendzie Głównej Żandarmerii Wojskowej,
 - b. w Inspektoracie Wsparcia Sił Zbrojnych,
 - c. w Dowództwie Garnizonu Warszawa;
3. sekcja wychowania fizycznego i sportu:
 - a. w dywizji, flotyli, skrzydle (równorzędnych),
 - b. w brygadzie, bazie (lotniczej, lotnictwa morskiego) komendzie portu wojennego, pułku (równorzędnych),
 - c. w Oddziale Specjalnym Żandarmerii Wojskowej.

Szczegółowe zadania i formy organizacyjne zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu, a także obowiązującą wykładnię przedmiotową, metodyczną i organizacyjną w tym obszarze określa dokument DU-7.3.1(A). Dokument zawiera istotne zapisy, które wskazują zasadnicze cele zajęć z wychowania fizycznego i sportu mające charakter utylitarny, ukierunkowany na bezpośrednie i pośrednie przygotowanie żołnierzy do działania w warunkach wymagających zwiększonego wysiłku fizycznego. Ponadto, zawiera treści i zakres tematyczny, jaki powinien być realizowany w szkoleniu programowym z wychowania fizycznego i sportu. Dokument normuje również ogólne zasady dotyczące innych form dydaktycznych, w tym zawodów sportowych (współzawodnictwa sportowego) oraz zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych.

⁴² Dz. U. z 2014, poz. 75.

6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022, poz. 623).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 2022, poz. 1438).
3. Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy o urzędzie Ministra Obrony Narodowej oraz ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018, poz. 2182).
4. Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248).
5. Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2022, poz. 536), ustawa obowiązywała do 22 kwietnia 2022 r.
6. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 poz. 372), obowiązywała do 22 kwietnia 2022 r.
7. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych (Dz. U. z 2014, poz. 890), rozporządzenie obowiązywało do 23 października 2023 r.
8. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 marca 2018 r. w sprawie przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2018, poz. 625), rozporządzenie obowiązywało od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.
9. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2020 poz. 2331), rozporządzenie obowiązywało od 1 stycznia 2021 r. do 23 października 2023 r.
10. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2021, poz. 1164), rozporządzenie obowiązywało od 30 czerwca 2021 r. do 23 października 2023 r.
11. Decyzja Nr 277/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie funkcjonowania sportu w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Urz. MON z 2012, poz. 358 ze zm.).
12. Decyzja Nr 61/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie struktur wychowania fizycznego i sportu w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2014, poz. 75).
13. Decyzja Nr 218/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie planowania i rozliczania działalności w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2014, poz. 179, uchylona 31 grudnia 2021 r., za wyjątkiem zapisów rozdziału III, które utraciły moc 30 marca 2023 r.).

14. Decyzja Nr 158/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie realizacji szkolenia specjalistycznego z wychowania fizycznego i sportu w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2015, poz. 140).
15. Decyzja Nr 53/Szkol. /SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego Wychowanie Fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej – DU-7.3.1 (niepublikowana).
16. Decyzja Nr 145/DSiPO Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie zwolnienia żołnierzy zawodowych z przyczyn służbowych ze sprawdzianu sprawności fizycznej w 2020 r. (niepublikowana).
17. Decyzja Nr 85/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego Wychowania Fizycznego i sport w resorcie obrony narodowej – DU-7.3.1(A) (niepublikowana).
18. Decyzja Nr 90/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 lipca 2021 r. w sprawie zwolnienia żołnierzy zawodowych z przyczyn zdrowotnych ze sprawdzianu sprawności fizycznej w 2021 r. (Dz. Urz. MON z 2021, poz. 154), decyzja obowiązywała od 5 lipca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.
19. Decyzja Nr 92/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia Dnia Sportu, Sprawności Fizycznej i Zdrowego Trybu Życia w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2021, poz. 157).
20. Decyzja Nr 45/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych w 2022 r. przez Komisję Egzaminacyjną Ministra Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON z 2022, poz. 52), decyzja obowiązywała od 30 marca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.
21. Zarządzenie Nr 33/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON z 2015, poz. 250).
22. Zarządzenie Nr Z-1/MON z dnia 6 lutego 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania, struktury organizacyjnej oraz siedziby Dowództwa Generalnego RSZ – zmiana zarządzenia Nr Z-3/MON (niepublikowane).
23. Zarządzenie Nr Z-4/MON z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania, struktury organizacyjnej oraz siedziby Dowództwa Generalnego RSZ (niepublikowane).
24. Doktryna szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej DD7(A) (sygn. Szkol. 837/2010).

6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
8. Przewodniczący Sejmowej Komisji Obrony Narodowej
9. Przewodniczący Senackiej Komisji Obrony Narodowej
10. Minister Obrony Narodowej
11. Szef Sztabu Generalnego WP
12. Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych
13. Dowódca 11 Lubuskiej Dywizji Kawalerii Pancernej
14. Dowódca 3 Warszawskiej Brygady Obrony Rakietowej
15. Dowódca 6 Brygady Powietrznodesantowej

Wiceprezes Rady Ministrów Minister Obrony Narodowej

Władysław Kosiniak-Kamysz

DKon-WKK.09001.2.2024
Warszawa, 2024-04-25

Pan Marian Banaś
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

dotyczy: kontroli Nr P23/028

Szanowny Panie Prezisie,

działając na podstawie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ przekazuję stanowisko do Informacji o wynikach kontroli NIK² Nr P/23/028 pn.: „Zadania realizowane przez Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostki podległe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy”.

Mając na uwadze realizację wniosków NIK wskazanych w *Informacji* o wynikach przedmiotowej kontroli adresowanych do Ministra Obrony Narodowej, informuję, że rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 marca 2024 r. w sprawie przeprowadzenia sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych³ doprecyzowuje zasady organizacji, przeprowadzenia i rozliczenia przystąpienia do sprawdzianu (w tym sposób usprawiedliwiania nieobecności oraz sposób dokumentowania otrzymywanych przez żołnierzy ocen oraz nieprzystąpienia do sprawdzianu).

Ponadto Szef Sztabu Generalnego WP wydał Rozkaz Nr 6 z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przeprowadzenia sprawdzianu sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych w Siłach Zbrojnych RP w 2024 roku, w którym zawarto wytyczne dotyczące realizacji i rozliczenia sprawdzianu. Cele i tematykę zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych dostosowano do realizowanych zadań wynikających ze specyfiki i potrzeb Dowództwa Generalnego RSZ⁴, oraz określono zasady i kryteria doboru uczestników. Dostosowano program zajęć z wychowania fizycznego do aktualnych potrzeb i możliwości jego realizacji⁵.

W zakresie zapewnienia skutecznego nadzoru realizacji obowiązujących przepisów, Dowództwo Generalne RSZ przeprowadziło kontrole realizacji przedsięwzięć z obszaru wychowania fizycznego i sportu, sposobu ich zabezpieczenia, weryfikacji wyników rocznego sprawdzianu sprawności fizycznej oraz prowadzenia ewidencji szkolenia. Ponadto w Sztapie Generalnymi WP zaplanowano przeprowadzenie w 2024 r. kontroli i nadzorów w obszarze wychowania fizycznego i sportu w podległych jednostkach organizacyjnych.

Większość wniosków Izby będzie wykorzystana w pracach zespołu autorskiego powołanego do nowelizacji decyzji Nr 85/Szol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

² Przekazanej pismem z 12.04.2024 r., znak: KON.430.2.2024.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 396.

⁴ Problematyka została ujęta w wytycznych Nr 62 Inspektora Szkolenia z dnia 5 grudnia 2023 r., w rozkazie Nr 463 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 22 września 2023 r. oraz w rozkazie Nr 554 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 8 listopada 2023 r.

⁵ Program zajęć z wychowania fizycznego dla Komórek Organizacyjnych Dowództwa Generalnego RSZ z 5.02.2024 r. Ldz. 12048/DG/1/24.

2020 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej - DU-7.3.1(A)⁶.

Wyrażam przekonanie, że podjęte działania przyczynią się pozytywnie do usprawnienia realizacji zadań w zakresie wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz obozów kondycyjno-szkoleniowych.

Z poważaniem
Władysław Kowalczyk

⁶ Niepublikowana.

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KON.430.2.2024

Warszawa, 2024-05-24

OPINIA

Prezesa Najwyższej Izby Kontroli

do stanowiska Ministra Obrony Narodowej

przedstawionego w trybie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 2024 r. o Najwyższej Izbie Kontroli do informacji o wynikach kontroli Nr P/23/028 *Zadania realizowane przez Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostki podległe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy*

Z satysfakcją przyjmuję informację Ministra Obrony Narodowej dotyczącą podjętych działań zmierzających do realizacji sformułowanych przez NIK wniosków, zarówno przez samego Ministra Obrony Narodowej, jak i Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, a także Dowódcę Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych. Celem formułowania przez NIK wniosków jest poprawa funkcjonowania kontrolowanych jednostek, zatem działania podejmowane przez resort obrony narodowej, powinny spowodować w przyszłości wyeliminowanie stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości.

Prezes NIK

Marian Banaś

/podpisano elektronicznie/